EKONOMİ

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

PAZARTESİ 29 MAYIS 1978

ADRES: İstanbul: Yerebatan Caddesi Taşsavaklar Sok. No 5 Cağaloğlu
Ankara: İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay

TELEFONLAR: İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09
Ankara: 17 65 36 • 18 36 88

Fiyatı 250 kuruş

Yıl 5 Sayı 1785

Sovyetlerin barış ve silahsızlanma girişimleri BM Özel Oturumunda benimsendi

Gromiko Carter görüşmesinde SALT-2 için ileri adımlar atıldı

★ SSCB Dışişleri Bakanı Gromiko'nun BM Genel Kurulu Özel Silahsızlanma Toplantısında yaptığı konuşmanın yankıları devam ediyor.

★ Dün de Federal Almanya, Meksika, Arap Birliği ve Angola temsilcileri, Gromiko'nun konuşmasını ve SSCB'nin önerilerinin yapıcı, olumlu, uygulanabilir nitelikte olduğunu kaydettiler.

★ BM Genel Sekreteri Waldheim'ın temsilcisi, Sovyetler Birliği'nin «Silahsızlanma Önerileri»nin, soruna çok olumlu ve yapıcı bir yaklaşım olduğunu belirtti.

★ Gromiko, dün de Beyaz Saray'da CARTER ve VANCE ile SALT-2 Anlaşmasını görüştü.

HABER MERKEZİ

Süresi sona eren ilk «Stratejik Silahların Sınırlandırılması (SALT) Anlaşması»nın yerine geçecek ikinci bir anlaşmanın imzalanması için Sovyetler Birliği'nin gösterdiği yoğun çabaların büyük bir olasılıkla yaz sonlarına doğru sonuç verebileceği kaydedilmektedir. Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Gromiko, dün ABD Başkanı Jimmy Carter ve Dışişleri Bakanı Cyrus Vance ile Beyaz Saray'da 4 saat süren bir görüşme yapmıştır. Öteyandan Gromiko'nun Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Özel Silahsızlanma Genel Kurulunda yaptığı konuşmanın uyandırdığı olumlu tepkiler tüm dünyada yankılanmaktadır. Önceki gün konuya ilişkin görüşlerini belirten çeşitli ülkelerin temsilcilerinden sonra dün de BM, F. Almanya, Meksika, Angola, Çekoslovakya ve Arap Birliği'nin temsilcileri, SSCB'nin silahsızlanma konusunda ne kadar samimi olduğunun anlaşıldığını belirtmişler ve Gromiko'nun konuşmasıyla

(Devamı Sa. 7. Sü. 7'de)

Zirve'de Onur Başkanlığı yapacak olan Ecevit bugün Washington'a geçiyor

NATO Zirve Toplantısı yarın ABD'de başlıyor

★ TOPLANTIDA NATO'NUN UZUN VADELİ SAVUNMA PROGRAMI VE ABD'DEN UÇAR RADARLAR ALINMASI KESİN KARARA BAĞLANACAK ECEVİT VE KARAMANLİS'İN CARTER'LA BİRER GÖRÜŞME YAPTIKTAN SONRA NEW YORK'TA BULUŞACAKLARI BİLDİRİLİYOR

HABER MERKEZİ

Onur Başkanlığını Ecevit'in yapacağı NATO Zirvesi'nin yarın başlayacak olan toplantısına katılmak için NATO üyesi ülkelerin devlet yetkilileri Washington'a gelmeye başlamışlardır.

NATO Zirve Toplantısında, bir süre önce Brüksel'de Dışişleri ve Genelkurmay Başkanları düzeyinde ayrı ayrı yapılan toplantılarda ayrıntıları görüşülen NATO Uzun Vadeli Savunma Programı ve ABD'den yapılan uçan radarların NATO tarafından satınalınması konularının kesin karara bağlanacağı haber verilmiştir. Toplantı sonunda daha önce Ecevit ve bazı ülke yetkililerinin imzalamayı reddettiklerini açıkladıkları ortak bildirinin metninin de bazı değişikliklerle imzalanacağı bildirilmiştir.

ABD Başkanı Carter'ın Washington'da Ecevit ve Karamanlis ile Kıbrıs konusunda ayrı ayrı görüşeceği haber verilmiştir. Carter'ın Federal Almanya Başbakanı Helmut Schmidt, İtalya Başbakanı Giulio Andreotti ve Portekiz Devlet Başkanı Antonio Dos Cantos Ramalho Eanes ile de birer görüşme yapacağı belirtilmiştir.

ECEVİT BUGÜN GİDİYOR

Başbakan Bülent Ecevit, Belçika'nın Başkenti Brüksel'deki temaslarını önceki akşam tamamlamıştır. Dün, NATO Zirvesi için hazırlık çalışmalarını tamamlayan Ecevit bugün sabah ABD'nin Başkentin Washington'a hareket edecektir.

«NATO Bahar Zirvesi» toplantısında Onur Başkanlığı yapacak olan Ecevit'in Washington'da kaldığı süre içinde ABD Başkanı Carter, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim ve bazı devlet adamlarıyla görüşeceği bildirilmiştir. Bu arada, Ecevit'in Yunanistan Başbakanı Konstantin Karamanlis ile de bir görüşme yapacağı haber verilmiştir.

Ecevit ve beraberindeki heyet, ABD'de Washington'dan sonra New York'a da geçecekler ve City Bank yetkilileriyle görüşeceklerdir.

Başbakan Bülent Ecevit'in 6 Haziran Salı günü Türkiye'ye döneceği bildirilmiştir.

KARAMANLİS GELDİ

Washington'a gelen Yunanistan Başbakanı Konstantin Karamanlis'in iki günlük görüşmeler sırasında Ecevit ile görüşeceğine dair kuvvetli olasılıkların belirdiği haber verilmiştir.

Atina'dan ayrılmadan önce verdiği demeçte Karamanlis şunları söylemiştir:

«Bu gezim konusunda ne iyimser ne de karamsarım, Bülent Ecevit ile görüşmem konusunda bir tahminde bulunamam, fa

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

Işık: «Sovyetlerle ilişkilerin düzelmesinde NATO'ya ters düşen birşey yoktur» dedi

★ MİLLİ SAVUNMA BAKANI, AMBARGO KONUSUNUN NATO İÇİNDE BİLİNÇLİ OLARAK ELE ALINDIĞINI BELİRTTİ VE «SONUCA YAKLAŞMAK OLASILIĞININ ARTTIĞINI» SÖYLEDİ.

ANKARA (ANKA)

Milli Savunma Bakanı Hasan Esat Işık, ambargo konusunun NATO üyesi ülkeler içinde daha bilinçli olarak

(Devamı Sa. 7. Sü. 2'de)

Anadolu Bankası emekçileri BANK-SEN'e geçti

★ BANK - SİF'İN CİDDİ BİR SARSINTI İÇİNE DÜŞTÜĞÜ BİLDİRİLİYOR

İSTANBUL, (İSTA)

Anadolu Bankası bünyesinde çalışan 1200 emekçi BANK - SİF'e bağlı AB - SEN'den topluca istifa ederek DİSK üyesi BANK - SEN'e geçmişlrdir. Dün konuyla ilgili olarak BANK - SEN Genel Merkezinde yapılan ve Anadolu Bankası emekçilerinin de katıldığı toplantıda bir konuşma yapan BANK - SEN Yürütme Kurulu üyesi Erol Serdar, üç büyük şehirden İstanbul'daki 23 Anadolu Bankası şubesi-

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

AKEL MK VE POLİTBURO ÜYESİ MICHALIS POLITIKA'YA ÖZEL DEMEÇ VERDİ

«KIBRIS SORUNU BM KARARLARIYLA ÇÖZÜMLENEBİLİR»

★ KIBRIS EMEKÇİ HALKININ İLERİCİ PARTİSİ AKEL'İN 14. KONGRESİ SONA ERDİ. MİCHALİS, KIBRIS SORUNUNU EMPERYALİZMİN KOMPLOLARI SONUCU ORTAYA ÇIKTIĞINI VE BU GERÇEĞİ HİÇ KİMSENİN GÖZARDI EDEMEYECEĞİNİ BELİRTTİ.

POLİTİKA (ÖZEL)

KIBRIS — 25 Mayıs tarihinden beri çalışmalarını sürdüren Kıbrıs Emekçi Halkının İlerici Partisi AKEL'in 14'ncü Kongresi dün sona ermiştir. 35'i aşkın kardeş parti temsilcisinin katıldığı

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

Tekstil Sendikası Edirne Şube Kongresini İlerici Muhalefet kazandı

★ GENEL MERKEZİN LİSTESİ 620 DELEGEDEN SADECE 154'ÜNÜN OYUNU ALABİLDİ

EDİRNE (İSTA)

DİSK'e bağlı Tekstil İşçileri Sendikasının Edirne Şube Kongresi önceki gün yapılmış ve ilerici muhalefetin listesi 620 delegenin 237'sinin oyunu alarak seçimi kazanmıştır. Genel Merkezin desteklediği liste sadece 154 oy alabilmiş, üçüncü liste ise

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

Ertuğrul Soysal ve Halil Tunç işçi ücretlerinin sınırlandırılmasını olumlu karşılıyor

ANKARA (İSTA)

Başbakan Bülent Ecevit'in işçi ücretlerinin sınırlandırılmasına ilişkin sözlerini Yankı Dergisinin sorularını yanıtlayan İktisadi Kalkınma Vakfı Başkanı Ertuğrul Soysal ve Türk-İş Genel Başkanı Halil Tunç olumlu karşıladıklarını belirtmişlerdir.

Soysal, Başbakan tarafından yapılan açıklama ile «Tehlikeli gidişin geç de olsa teşhis edildiğini» öne sürmüş, bundan sonra memnunluk duyduğunu söylemiştir. Türk-İş Genel Başkanı Halil Tunç da işçinin üzerine düşen fedakârlığı yapmaya hazır olduğunu iddia etmiştir.

Halil Tunç, işçilerin ağır ekonomik bunalımdan ülkenin kurtulması amacıyla, toplumun fedakârlık beklediği tüm kesimlerle birlikte üzerlerine düşen fedakârlığı yapacaklarını söylemiş, «İşçinin

(Devamı Sa. 7. Sü. 8'de)

Milliyetçiler Kurultayı'nda TBMM'nin feshi kararı alındı

MHP eğilimli olduğu bilinen Aydınlar Ocağının düzenlediği «Milliyetçiler 3. Büyük İlmi Kurultayı» dün çalışmalarını tamamlamış, Kurultay'da alınan kararlar arasında Parlamentonun feshi, Bakanlar Kurulunun düşürülmesi, Cumhurbaşkanlığının hukuki statüsünün yeniden düzenlenmesi konusunda karar alınmıştır. 26 Mayıs günü Büyük Tarabya Oteli salonlarında toplanan Kurultay, çalışmalarını 10 ayrı komisyon şeklinde yürütmüş, yapılan gizli oturumlar sadece Tercüman, Son Havadis ve Hergün gazetelerine açık tutulmuştur. Bu arada, Kurultayda, üzerinde Aydınlar Ocağı amblemi bulunan kırmızı beyaz kolluklu MHP'li militanlar koruma görevini üslenmişlerdir.

(Haberi 4. Sayfada)

Demirci olaylarıyla ilgili 149 "Ülkücü" gözaltına alındı

★ ANKARA'DA BİR ÖĞRENCİ KURŞUNLANARAK ÖLDÜRÜLDÜ

HABER MERKEZİ

Demirci'de önceki gün meydana gelen olaylarla ilgili olarak bir açıklama yapan Demirci Kaymakamı Mehmet Öztürk, olaylarla ilgili olarak tümü «ülkücü» olan 149 kişinin gözaltına alındığını, bunların arasında eğitim enstitüsünün eski müdürünün de bulunduğunu açıklamıştır. Olaylar sırasında «ülkücü» öğrencilerin takma sakal, baston, başörtü kullanarak olaya halkın da karıştığı havasını vermeye çalıştıklarını belirten Öztürk, Demirci'de durumun normale döndüğünü söylemiştir.

Olayları «ikinci bir Kubilay olayı» olarak niteleyen Demirci Eğitim Enstitüsü Müdürü Naci Korkmaz da olaylara eğitim enstitüsünden başka yerlere atanmış öğretmenlerle, halen Demirci Lisesinde görevli bazı öğretmen ve öğrencilerin, enstitüden kovulmuş öğrencilerin neden olduğunu söylemiş ve sözlerine şöyle devam etmiştir:

«Saldırılar sırasında tekbir getirilmiştir. «Müdürün

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

★ BERİA ONGER AÇIŞ KONUŞMASINDA «KORKAK KARISI OLMAKTANSA YİĞİT DULU OLMAYI YEĞLEDİK» DEDİ.

★ MADEN-İŞ GENEL BAŞKANI TÜRKLER, «HALKTAN YANA EKONOMİK ÖNLEMLER ALINMADAN, TEKELCİ KÂRLARI SINIRLANMADAN, HİÇ KİMSE İŞÇİLERDEN VE SENDİKALARDAN FEDAKÂRLIK BEKLEMESİN» DEDİ.

★ KONGREYE GÖNDERİLEN MESAJLAR İÇERSİNDE EN BÜYÜK ALKIŞI TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ MERKEZ KOMİTESİ'NİN MESAJI ALDI VE DELEGELER «TÜRKİYE İŞÇİ SINIFI PARTİSİNE ÖZGÜRLÜK» DİYE HAYKIRDI.

Kongreden bir görüntü: Divan ve konuşan SSCB temsilcisi..

İlerici Kadınlar Derneği Kongresi çalışmalarına başladı

İKD: "Kadınların sorunu ancak sosyalist düzende çözümlenir"

İSTANBUL, (İSTA)

İlerici Kadınlar Derneği'nin (İKD) 2. Olağan Genel Kurulu dün İstanbul'da Kazablanka Gazinosu salonunda çalışmalarına başlamıştır. İki gün sürecek olan İKD Genel Kurulu'nun ilk günü olağanüstü bir coşku içinde açılmış ve Genel Başkan Beria Onger bir açış konuşması yapmıştır. Daha sonra Genel Kurul Başkanlık Divanı seçimine geçilmiştir. İlgi Barış'ın başkanlığa, Bilge Gömüç ve Fatma Dikmen'in başkan yardımcılıklarına, Ayşe Erel ve Aysel Aydıner'in yazman-

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

MİLLİYETÇİLER KURULTAYI'NA KİMLER KATILDI?

Kurultay'dan Notlar

4'NCÜ SAYFAMIZDA

MSP'nin Fetih Mitingi İstanbul'da yapıldı

İSTANBUL, (İSTA)

Milli Selamet Partisi tarafından düzenlenen Fetih Yürüyüşü ve Mitingi dün İstanbul'da yapılmıştır.

Faşizme geçit arayan AP ve MHP'nin düzenlediği İstanbul ve Erzurum mitinglerine katılmayan MSP'nin Fetih yürüyüş ve mitingine katılmak üzere çok sayıda kişi dün saat 10.00'dan itibaren Saraçhane Meydanı'nda toplanmaya başlamıştır. Erbakan ve MSP'li parlamenterlerin katıldığı yürüyüş saat 12.00'de başlamış ve Sultanahmet Meydanı'na kadar devam etmiştir. Yürüyüş sırasında mehter takımı çeşitli marşlar çalmıştır. Bu arada, Erbakan'ı üzerinde «Kung-Fu» yazısı bulunan bir elbise giymiş bir gencin koruduğu görülmüştür.

Mitinge katılanlar Sultanahmet Meydanı'nda toplu halde öğle namazını kılmışlar ve daha sonra yapılan mitinge katılmışlardır. Mitingde MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan bir konuşma yapmıştır.

CUK

ECEVİT'İN YANLIŞI

Ecevit'ten bir teşhis: «Yabancılar, Türk'ü Türk'e kırdırmak istiyor.»
Yanlış.
«Halkı, faşiste kırdırmak istiyorlar.»

A.E.

Zonguldak'ta meydana gelen göçüklerde 3 kişi öldü

ZONGULDAK (A.A.)

Kandilli Kömür Üretim Bölgesinde meydana gelen göçükte Kadir Çam adlı işçi hayatını kaybetmiştir. Kozlu Belediyesi işçilerinin yol açma çalışmaları sırasında ortaya çıkan kömür damarından kömür çıkarmak isteyen Mehmet Demirel ve Mehmet Koçal adlı kişiler de toprak altında kalarak ölmüşlerdir.

MİT VE 134. MADDE

Ender Kâmil BOYACI

HAFTALIK

Anayasanın 134. maddesinin son fıkrasında «Hakimlerin, kanunda belirtilenlerden başka, genel ve özel hiçbir görev alamayacakları» emredilmiştir. Öteyandan 644 sayılı Milli İstihbarat Teşkilatı hakkındaki kanuna göre ise, Milli İstihbarat Teşkilatı, Milli Emniyet Hizmetleri Başkanlığı, İstihbarat Başkanlığı, Psikolojik Savunma Başkanlığı, İdari İşler Başkanlığı bölümlerine ayrılmakta ve sadece Psikolojik Savunma Başkanlığının içişleriyle ilgilenebileceği gösterilmektedir.

Durum böyle olduğu halde, özellikle 12 Mart döneminde askeri yargıçların MİT adına faaliyet gösterdikleri sabit olmuştur. Bunların neredeyse MİT'in aylık maaş bordrolarında bir isimleri eksiktir. Hakim Albay Naci Gür'ün esrarengiz ölümü ve ölümünden sonra üzerinden çıkan birtakım kimlik ve kayıt belgeleri, Naci Gür'ün MİT adına bir takım karanlık işlerde çalıştığını ortaya koymaktadır. Sağcı basın ise Naci Gür'ün üzerinden vapur ve tren pasosu çıktığı yolunda saçma iddialar öne sürmüştür.

Sağcı basının «psikolojik savaş» aleti Ortadoğu Gazetesi Ecevit'in MİT'i ve Silahlı Kuvvetleri tasfiye ettiğini yazmaktadır. Ortadoğu, böylece aklısıra MİT ve TSK mensuplarını bugünkü iktidara karşı bir tavır içine sürükleyecektir! Sorunun özünde MİT'in demokratik esaslara ve kanundaki kuruluş amacına uygun şekle dönüştürülmesi yatmaktadır. MİT aslında dış ülkelerde Türkiye hakkında olup bitenlere dair bilgi toplayacağı yerde, bir-iki elçilikte göstermelik bir-iki eleman görevlendirmiş ve kanunun İçişleri Bakanlığına ve Emniyet Genel Müdürlüğüne bıraktığı faaliyet alanında yani kolluk kuvvetleri alanında çalışmaya başlamıştır. Biraz önce belirttiğimiz gibi, sadece «Psikolojik Savunma Başkanlığı» içişleriyle görevlidir. Bu organın da kolluk kuvvetlerinin, yani polisin ve jandarmanın kanunla belirlenmiş görev ve yetki alanına karışamayacağı her türlü izahtan varestedir.

MİT'in durumunun düzeltilmesi ve Sultan Hamit'in «jurnal örgütü» durumundan kurtarılması gündeme gelmiştir. Bu sorunla birlikte askeri hakimler başta olmak üzere yargılama organlarında görevli kişilerin MİT içinde faaliyet göstermesinin önüne geçilmesi de çözümlenmelidir. Naci Gür örneği tek değildir. Özellikle 12 Mart ve 16 Haziran sıkıyönetim mahkemelerinde adı geçen birçok askeri hakim ve savcılar, MİT elemanı olarak jurnal toplayıp raporlar hazırlamışlardır. Özellikle Silahlı Kuvvetler içindeki ilerici subayların tasfiyesi bu gibi elemanlar eliyle tezgâhlanmıştır.

Memduh Tağmaç, 27 Mayıs'ın tasfiyesi döneminde ordu içindeki ilerici subayların listesinin hazırlanıp bunların ordudan atılması için, askeri hakim ve savcıları MİT görevlisi gibi çalıştırmıştır. Telefon emriyle (askeri adli amir olmadığı halde) adam tevkif ettiren Tağmaç, Genelkurmay 2. Başkanlığı görevinde iken, 27 Mayısçıların tasfiyesini bu yolla sağlamıştır.

Cemal Tural döneminde de askeri savcı ve hakimlerin MİT elemanı olarak çalıştırılması sürmüştür.

Bahattin Özülker'in MİT Müsteşarlığına atanması ile bu uygulamanın sona ereceği umulmuşsa da, Özülker'in ani ve esrarlı şekilde vefat etmesi ve daha sonra CHP-MSP ortaklığının bozulması bu umutları boşa çıkarmıştır. MC koalisyonları döneminde de Anayasanın 134. maddesinin son fıkrası hükmü hiç mevcut değilmiş gibi, bazı sivil ve asker yargıçlara MİT görevlisi gibi iş yaptırılmıştır.

Uydurma raporlarla vatandaşları «vatan haini», «komünist» diye damgalayan beyni yıkanmış MİT görevlilerinin görevden alınması şarttır. Soğuk savaş döneminin artığı bu beyinlerin sahipleri MİT içinde bulundukça, CIA - MOSAD - SAVAK örgütlerinin Türkiye içinde cirit atmaları ve Türkiye'deki emperyalist uşakların bu kanaldan beslenmesinin önüne geçilemeyecektir.

MİT'in düzenlenmesi sırasında burada görev yapan asker-sivil yargıçların da tespit edilerek isimlerinin kamuoyuna duyurulmasında yarar vardır. Böylece maskeler inecek ve melek maskesi takmış bazı şeytanların yurtseverlere neler yaptıkları kamuoyunda öğrenilebilecektir. «Ortadoğu» isimli paçavranın da korkusu budur. MİT'e sızdırılmış faşistlerin buradan tasfiyesi, Türk Nazilerinin belkemiğinin kırılmasına katkıda bulunacaktır.

Anayasanın 134. maddesinin ışığında, özellikle askeri hakimlerin geçmiş yıllarda «genel ve özel» olarak görevleri dışında başka hangi işlerde kullanılmak istendikleri liste halinde bir Meclis Araştırma Komisyonunda incelenirse, bu «açık rejim»e yönelmek açısından yararlı olacaktır.

Böylece Lockheed hikâyesi başta olmak üzere, arabasıyla 30 metre havada uçtuktan sonra toprağa saplanarak ölen Albay Naci Gür'ün ve benzerlerinin durumu da açıklık kazanacaktır.

Türkiye'deki faşistlerin, Türk Nazilerinin devlet içindeki bir dayanağı da MİT'e sızmış faşist elemanlar ve askeri mahkemelerde görev yapan bazı elemanlardır. Bunların MİT'le ilişkilerini açığa çıkarıp tasfiye etmek güncel-demokratik bir görevdir. Baki Tuğ'ların, Şahap Homris'lerin ipliklerini pazara çıkarmak, «Siyasal Mafia»nın hesabını görmek, en azından «temel hak ve özgürlüklerin» kanlı ve gizli eller tarafından tasalluta uğramasını engelleyecektir. Kamuoyu, «alim» kılıklı «zalim»leri artık tanımalıdır!

Politika'DAN MEKTUP

Bu engeli de aşacağız

22 Mayıs gününden bu yana Ankara, İstanbul, İzmir, Adana kentlerinde oturan okurlarımız dışında kalan tüm okurlarımız, Politika Gazetesi'ni bulamıyor.. Bugüne kadar çeşitli darboğazlardan geçen, bazı dönemlerde çıkamama tehlikesi ile karşı karşıya kalan gazetemizin, birkaç gün süren «yokluğu» bu kez tamamen bağlı bulunduğumuz dağıtım örgütünde ortaya çıkan son derece olumsuz bir gelişmeden doğdu. Bu durumu bu mektup çerçevesinde de olsa açıklamak dileğindeyiz.

Bugün Türkiye'de ve Türkiye çapında dağıtım yapan iki tekel bulunmaktadır. Politika uzun süre bunlardan Hürdağıtım adıyla anılan kuruluş aracılığıyla dağıtılmıştır. Ancak bir süredir bu dağıtımı şirketinde devam eden sendikalaşma çalışmaları yüzünden başgösteren aksamalar, 22 Mayıs günü Hürdağıtım şirketinin faaliyetini tamamen durdurmasıyla noktalanmıştır. Sendikalaşmanın önlenememesi üzerine Hürdağıtım tarafından alınan bu karar, gazetemize ve aynı dağıtım örgütüne bağlı olan Son Havadis, Hergün, Ortadoğu gazetelerine aynı günün akşamı saat 17'de telefonla bildirilmiş ve gazetemize «başınızın çaresine bakın» denmiştir.

Bu davranışın burjuva ticaret ahlâkına ve en doğal ticaret kurallarına uymadığı açıktır. Ama bu saygısız «emrivaki» karşısında yapılacak birşey de kalmamıştır. Türkiye'de en ücra kasabalara, hatta köylere kadar gazeteyi günü gününe ulaştıracak bir dağıtım ağını, değil birkaç saat içinde, birkç ayda bile kurmak olanaksızdır. Kaldı ki böylesi dev boyutlu bir dağıtım ağının maliyeti de son derece büyüktür ve Politika'nın dar olanaklarının sınırlarını aşar.

Bu süre içinde diğer dağıtım örgütüne (GAMEDA) başvurulmuştur. Ancak bu şirket de Politika'nın ve diğer üç gazetenin dağıtımını üstülenmekten kaçınmıştır.

Bu satırlar yazıldığı sırada (Cumartesi. saat 12.00) henüz Politika dağıtım sorununu çözümlemiş durumda değildir. Girişimlerimiz sürmekte, ancak sağlıklı bir dağıtımın güvenceleri elde edilebilmiş değil.

Ama en geç iki gün içinde bu darboğazı da aşacağımıza inanıyoruz. Bu bilgilerin pek çok okuyucumuzun kuşkularını ve bilgilenme eksiklerini gidereceğini umuyoruz.

Fakat yeri gelmişken belirtmek istediğimiz bir nokta daha var. Politika'nın birkaç gün süren «yok»luğu ve ulaşabildiği kentlere de düzensiz ve olağanüstü güç koşullarla gelebilmesi okuyucularımızın «Politika'nın bir günlük gazete olarak önemini» bir kere daha ve çok yakıcı bir şekilde kavramalarına yardım etti. Politika'nın ulaşmadığı bölgelerden gelen telefon ve telgraf sağanağı bunun en güzel kanıtı.

Düne kadar Politika'nın «dayanışma» çağrılarına gereken disiplin ve ciddiyetle sarılmayan bazı okurlarımız bile hemen gönüllü ve militan satış kampanyaları örgütlemeye başladılar.

Bu sevindiricidir. Bu sevindiriciliğinden de öte önemlidir. Dağıtım darboğazını aştıktan sonra, aynı kampanyanın süreceğini ve salt satış gelirleri ile yaşayan Politika'nın en geniş sayıda okuyucu kitlesine ulaşacağını umuyoruz. Bu «umma»nın somut kanıtı ise, son dört günde gözlediğimiz satış kampanyalarıdır.

Politika'nın reklam desteği yok. Politika'nın tek desteği var: Okuyucuları.

Dağıtımda ortaya çıkan aksama, okuyucularımızın Politika'ya sahip çıkma sürecinde nitel bir sıçramaya yol açtı. Politika'nın yokluğu halinde günlük basında nasıl karanlık bir anti - komünizm duvarı ile karşı karşıya kalınacağı, demokrasi güçlerinin günlük sesinin, sözünün susacağını tüm ilericiler, demokratlar, yurtseverler bir kere daha ve bilinçle kavradılar.

Yani «şer'den hayır doğdu».

Bu bir teselli değil, bir saptamadır. Önemli olan, bu saptamayı, salt Politika'nın yönetim sorumlularının değil, tüm okuyucularımızın yapmış olmasıdır.

Düne kadar belli endişeleri olan Politika yönetim sorumluları, şimdi kesinlikle güvenlidirler. «Bu engeli de aşacağız» derken, bu güveni eksiksiz olarak duymaktadırlar.

Evet! Politika bu engeli de aşacaktır.

GEÇMİŞTE BUGUN — 29 MAYIS

BOYKOT GENİŞLİYOR

Anadolu Hisarlıları Şirketi Hayriye vapur ücretlerinin indirilmesinden dolayı vapura binmeyerek sandallarla Bebek'e geçmekte ve Bebek'ten tramvay'la İstanbul'a inmekte ısrar ediyorlar. (29 Mayıs 1935, AKŞAM)

ARAP KRALLARI KONFERANSI KAHİRE'DE BUGÜN BAŞLIYOR

Krallar Filistin meselesini ve Orta Şark'taki vaziyeti mütalaa edecekler. (29 Mayıs 1946, AKŞAM)

İNGİLTERE'DE AYDA 5 BİN TAYYARE YAPILIYOR

İnşaat o kadar fazlalaştı ki 6 ay sonra yapılması lazım gelen tayyarelerin inşası şimdiden bitti. (29 Mayıs 1939, AKŞAM)

HAFTA SONU TATİLİ KANUNU UYGULANIYOR

Hafta Tatili Kanunu pazartesi günü Resmi gazetelerde çıkacaktır. Gelecek cumaya dairelerde çalışılacak pazar günü tatil yapılacaktır. (29 Mayıs 1935, AKŞAM)

OTOMOBİL MERAKI

Erkeklerin aşkı ezelden beri mideden geçer denilir. Kadınların aşkı da şimdi otomobillerden geçiyor. (29 Mayıs 1938, AKŞAM)

☆ İstanbul Boğaziçi imar planı hazırlanıyor. (29 Mayıs 1938, AKŞAM)

☆ Tito yarın Moskova'ya gidiyor. (29 Mayıs 1946, AKŞAM)

☆ İran'da Komünist Partisi büyük bir nümayiş yaptı. (29 Mayıs 1951, AKŞAM)

İMAMIN SAKALI DÜN KESİLMİŞ

Din dersi verdiği bir genç kızı evlenmek va'diyle iğfal suçundan tevkif edilmiş bulunan Sultanahmet Camii ikinci imamı Hacı Hilmi cezaevine girer girmez sakalı kesilmiştir. İmam buna mani olmak istemiş ve berbere çok yalvarmış, nihayet dinlettiremeyince hırsından berberin elini ısırmak istemiş. (29 Mayıs 1954, AKŞAM)

☆ Damlayan musluk 3 günde 90 kuruş fazla suparası verdirir. (29 Mayıs 1937, AKŞAM)

DAİRELERDE YAZ SAATİ

Yazın sıcak aylarında olmak üzere daireler de saat 8'de açılacak 14'te kapanacaktır. (29 Mayıs 1938, AKŞAM)

ASMA KÖPRÜ

İstanbul'daki Galata ve Atatürk köprülerini kuran Alman firmasına mensup dört kişilik bir heyet ekspresle Ankara'ya gitmişlerdir. Anadolu ve Rumeli yakalarını bağlayacak olan boğaz köprüsünü yapmak niyetinde bulundukları bildirilen heyet Nafıa Vekili Kemal Zeytinoğlu'nu ziyaret ederek bu mevzuda görüşeceklermiş. (29 Mayıs 1954, AKŞAM)

SORUNLAR - GORUŞLER

Hesap uzmanları ve 33. yıl

M. Kemal MISIRLIOGLU

MALİYE HESAP UZMANLARI DERNEĞİ YAZMANI

Maliye Bakanlığı Hesap Uzmanları Kurulu kuruluşunun 33. yılını kutluyor. Kurulduğundan bu yana, yalnız vergisel değil tüm mali sorunlara akılcı ve modern bir yaklaşımla çözümler arama çabası içinde bulunan Hesap Uzmanları Kurulunun çağdaş vergiciliğin ülkemizde yerleşip gelişmesine olağanüstü katkıları bulunduğu yadsınamaz bir gerçektir.

Vergi kaçakçılığı olayının ilkel kapitalist üretim ilişkilerinden kaynaklanmasına ve vergi denetiminin tümüyle bir sistem sorunu olmasına rağmen kurul, özverili çalışmaları ve vergi olayına bilimsel yaklaşımı nedeniyle geçmişi boyunca sisteme ve egemen güçlere sürekli ters düşen bir kamu örgütü olma niteliğini korumuştur.

Hesap Uzmanları Kurulu 29 Mayıs 1945 günü yürürlüğe giren 4709 sayılı yasa ile kurulmuştur. Bu yıldönümünün sağladığı olanağı fırsat bilerek, 33 yaşındaki yasanın bazı yaşamsal niteliklerini vurgulamak ve buradan hareketle de bütün inceleme elemanlarının güncel sorunlarına günümüz gerçeklerine uygun bir yaklaşım getirmek istiyoruz.

Sözü edilen yasanın birinci maddesi aynen şöyledir: «Gelir kanunlarının emrettiği ödevliler hesaplarını incelemek ve Maliye Bakanı tarafından lüzum görülecek etüdleri yapmak üzere merkezde bir başkanın idaresi altında müşavir hesap uzmanı, hesap uzmanı ve hesap uzman muavinlerinden toplu bir «Hesap Uzmanları Kurulu kurulmuştur».

Dikkatle incelendiğinde bu maddenin, vergi inceleme elemanını siyasi iktidarların etki alanının dışında tutmayı amaçladığı derhal farkedilecektir. Zira bu maddeye göre, inceleme elemanı «gelir kanunları»nın emrettiği ödevliler hesaplarını inceleyecek ve «Maliye Bakanı»nın lüzum gördüğü etüdleri yapacaktır. Karşıt kavram yoluyla varılacak sonuç, Maliye Bakanı'nın dilediği ödevli ya da ödevliler hesaplarını incelemesi için hesap uzmanına emir veremeyeceğidir. Yasa, hesap uzmanını vergi incelemelerinde bağımsız bir organ olarak gördüğünü, hesap uzmanının Maliye Bakanının emrettiği ödevliler hesaplarını inceleyeceği şeklinde bir hükme yer vermeyerek somutlaştırmıştır

4709 sayılı yasanın üzerinde önemle durulması gereken bir diğer maddesi de yürütme ile ilgili olanıdır. 11. madde yasanın Maliye Bakanı tarafından değil de Bakanlar Kurulu tarafından yürütüleceğini buyurmaktadır. 1 Haziran 1936 günü yürürlüğe giren 2996 sayılı «Maliye Vekaleti Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanun»un 51. maddesinin, bu yasanın Maliye Bakanı tarafından yürütüleceğini hükme bağladığı gözden uzak tutulmazsa, 4709 sayılı yasanın Hesap Uzmanları Kurulunu Bakanlığın diğer birimlerinden çok daha ayrı ve özerk bir yere oturtmaya çalıştığı belirgin olarak ortaya çıkacaktır.

33 yıl önce Hesap Uzmanları Kurulunun özerkliği ve vergi inceleme elemanlarının siyasi iktidarlar karşısındaki bağımsızlığı konularında getirilen ileri düzeydeki atılımlar, bugüne değin daha çağdaş boyutlara ulaştırılamamış, hatta zaman zaman geriletilmiştir. 33. yılın bu konuda bir dönüm noktası olması için gerekli savaşımın verileceğinin bilinmesinde mutlak yarar vardır.

Hesap Uzmanları Kuruluna yaşam veren 4709 sayılı yasanın 33 yıl önce öngördüğü atılımlar, güncel istemlerimizin izlerini taşımaktadır.

Bunları şu şekilde özetleyebiliriz:

1 — Vergi inceleme elemanları arasında yalnızca hesap uzmanları için var olan kısmi özerklik, tüm merkezi inceleme elemanlarını da kapsayacak şekilde genişletilmeli ve geliştirilmelidir.

2 — Vergi incelemelerini yönlendirmek isteyen siyasi iktidarlar ve egemen sınıflar karşısında vergi inceleme elemanlarının çağdaş güvencelere kavuşturulmalarının zamanı gelmiştir.

TELEVIZYON

19.30 EVRENDE İKİ KONU

Televizyon Çocuk Yayınları Şubesince hazırlanan ve Sema Coşkun'un sunduğu program iki bölümden oluşuyor. Programın birinci bölümünde yönetmen Halit Refiğ 4 ilkokul öğrencisi ile sinema sanatı, bir filmin hazırlanışı, yapılan çalışmalar, bu çalışmalara katılanlar ve görevleri gibi konularda söyleşide bulunuyor. Programın ikinci bölümünde ise, Müjdat Gezen'in yazdığı Kuzucuk adlı kitaptan seçilen bölüm tanıtılıyor ve çocukların yazdıkları öykü ve şiirler ile çizdikleri resim ve karikatürlere yer veriliyor. Yapım: Güleren Çarkacı, Zekeriya Kabadayı, Yönetim: Zekeriya Kabadayı.

20.00 İSTANBUL'UN ALINIŞI

İstanbul Televizyonunca hazırlanan programda İstanbul'un alınışının 525. yıldönümü dolayısıyla fetih tarihsel açıdan anlatılıyor.

20.30 HABERLER VE HAVA DURUMU

21.05 MİNİK KONSER

Programda, Faure'nin «Ninni»sini viyolada Doğan Gençel ve piyanoda Tulga Cetiz seslendiriyorlar.

[..].10 SANATÇININ DÜNYASI (Hikmet Şimşek)

Programda çok sesli müzik sanatçısı Hikmet Şimşek tanıtılıyor.

MUTSUZLAR (Son Bölüm)

Sürekli filmin bugün yayınlanacak olan son bölümünde bir yemek dönüşü Dankın ve Bel arabanın frenlerinin bozulması sonucu öldürülmek istenir ve olaya Komiser Grey el koyar. Dankın 6 ay önce de bir suikaste uğradığını ve ondan şans eseri kurtulduğunu açıklar. Bu arada polisler kiralık katili yakalarlar.

[..].30 SPOR

23.10 GÜNE BAKIŞ

TRT Haber Merkezi Spor Şubesince hazırlanan programda haftanın spor olayları, röportajlar ve dış kaynaklı spor filmleri yer alıyor.

RADYOLARDAN SEÇMELER

TRT I

05.00 Açılış
07.02 Köye Haberler
10.01 Arkası Yarın
11.20 Türküler
13.00 Haberler
13.15 Oyun Havaları
15.01 Sizlerle Birlikte
17.02 Akşama Doğru
18.01 Çocuk Bahçesi
19.00 Haberler
20.15 Köy Dağarcığı
21.02 Türküler Geçidi
23.00 Haberler
24.00 Kısa Haberler
01.00 Kapanış

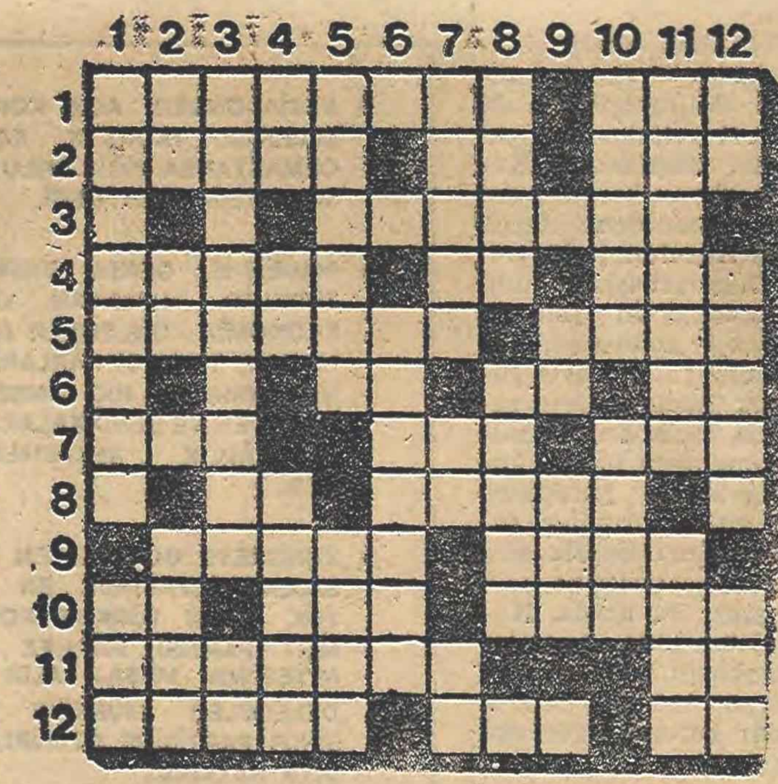
TRT II

08.00 Gün Başlıyor
09.00 Olayların İçinden
09.30 Türküler
10.30 Ruh Sağlığı
11.50 Deyişler ve Ezgiler
12.20 Bilim ve Hayat
13.00 Haberler
14.00 Türküler
14.15 Uygarlık Yolunda
14.45 Şarkılar
16.20 Arkası Yarın
18.30 Sözden Saza
19.00 Haberler
21.35 Bizden Sesler
23.55 Kapanış

TRT III

07.00 Açılış
07.30 Barok Müzik
08.00 Sabah İçin
10.00 Ülkeler ve Müzikleri
10.55 Dost Elinden
11.15 Öğleye Doğru
12.15 Şan Solistleri
12.30 Caz Müziği
1500 Günün Konseri
16.00 Oda Müziği
19.30 Çigan Müziği
19.45 Yurttan Sesler
22.00 Müzik Takvimi
00.30 Gece ve Müzik
01.00 Kapanış

BULMACA

SOLDAN SAĞA:

1 — Geçtiğimiz günlerde ilk legal kongresi toplanan Yunanistan Komünist Partisi'nin Genel Başkanı - Beyaz. 2 — Amil - Hekimlerin adları başına konan kısaltma - Kuşsesi. 3 — Avrupa'daki küçük bir ülkenin yurttaşları. 4 — Tersi, ABD para birimi - Bir renk - Son olarak çaya yapılan işlem. 5 — İstihbarat Örgütünün devlet adamlarına «bilgi vermesi» için düzenlenen toplantı - Küçük dağ. 6 — Bir nota - Yabani hayvan tutma işi - Kırmızı. 7 — Ata - Hayvan ölüsü - Tersi, bir göz rengi. 8 — Argoda bir emir - Aferin. 9 — «Şili'de Av» ve birçok tiyatro yapıtının yazarı, Orhan adındaki sanatçımızın soyadı - Tersi, şimdilerde boş olan, 12 Mart'ın balyozcu, şalcı, makabline şamilci başbakanı. 10 — İlkel bir silah - Erkeğe kaba bir seslenme sözcüğü - Tersi, sarı sendikaların sık sık hedef oldukları bir suçlama. 11 — Siluet - Bir nota. 12 — Tersi, çeşitli tane ve kuruyemişlerle yapılan bir tür tatlı aş - Bir meyve - Para birimimiz.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — «Felsefi komünizm» adlı ekonomi dışı kuramı ortaya atan, Marx ve Engels'in eleştirilerine hedef olmuş Ludwig ön adlı klasik Alman düşünürü - Tersi, yankı. 2 — Litre'nin simgesi - Bir alan ölçü birimi - Kira getiren mülk. 3 — Çok uzun ömürlü ve yüksekliğiyle tanınan bir tür ağaç - Tersi, iç organlardaki hastalıklı şişkinlik. 4 — Bir nota - Trabzon'un bir ilçesi - Endişenin yolaçtığı evecenlik. 5 — Konuşulabilen birkaç lisandan en iyi bilineni - Tersi, saha. 6 — Hayvan ayak kabıcısı. 7 — Tersi, Hindistan'ın eski başbakanı - Asker - Tersi, bir soru eki. 8 — Tersi Demirel'in, halkına bir yığın iltifatlar yönelttiği kuzeydoğu ilimiz - Safha, evre. 10 — Huysuz ve suratsız yaşlı kadın - Kalpten çıkan ana damar. 11 — Okumayı seven çocuğun babasına verdiği emir (iki sözcük) - Doğu (İng.). 12 — Temiz, namuslu - 12 Mart'ın, partisinin rozetini yakasının içine takan başbakanı - Bir emir.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA:

1 — Genel Grev. 2 — Asabi - Nil. 3 — Sardunya. 4 — Labarski - AID. 5 — eruSE - sA. 6 — Taranta Babu. 7 — kA - One. 8 — deZ - Kalpazan. 9 — Asalak - St. 10 — İkrar - İtikat. 11 — IkaM ikill. 12 — Anket - Ol - meZ.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Gaflet - Daima. 2 — Es - Arabesk. 3 — Nalbur - zariK. 4 — eB - raaK - Lake. 5 — Lisa - Nakarat. 6 — Asit - Ak. 7 — rK. 8 — Da - Bobstil. 9 — Fanatik. 10 — nnA - Bez - Kim. 11 — İyisu - Akala. 12 — iladA - Un - Tiz.

Uluslararası gericilik terörizme başvuruyor

★ Teröristlerin üstleri aranmadan hapishanenin içine nasıl girdikleri açıklanamıyor.

★ Moro olayının İtalya'da özgürlükleri kısıtlayıcı sonuçlar getirmesinden sonra, Batı Berlin'deki terör eyleminin yumuşamaya yönelik girişimleri yavaşlatmasından endişe ediliyor.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Batı Berlin'de beş kadın teröristlerin, Till Meyer adlı Baader Meinhof çetesi eskisi bir anarşisti kaçırmaları olayının yankıları devam etmektedir. Batı Berlin'de geniş çaplı bir insan avının başladığı, tüm aramalara karşın, olaya ilişkin hiçbir ipucunun bulunamadığı bildirilmektedir.

Terörist eylemin çeşitli gizli servislerin gözetiminde ve denetiminde gerçekleştirildiği yolundaki kanılar da giderek güç kazanmaktadır.

MORO OLAYI VE BERLİN OPERASYONU

Kısa bir süre önce İtalya'daki Kızıl Tugaylar adlı bir terörist örgüt tarafından kaçırılan Hıristiyan Demokrat Parti Başkanı Moro'nun, polisin ve ordu birliklerinin bütün aramalarına karşın bulunamaması olayına değinen gözlemciler, uluslararası gericiliğin terörist kılığına girdiği görüşünde birleşmektedirler.

Bilindiği gibi Moro çok dikkatle aranmış, fakat bir türlü bulunamamıştı. Moro'yu kaçıran Kızıl Tugaylar'ın CİA ve neo - faşistlerle ilişkilerinin saptanmasına dikkati çeken gözlemciler bundan böyle pek çok ülkede benzer terörist eylemler aracılığıyla hak ve özgürlüklerin kısıtlanması yoluna gidilebileceğine işaret etmektedirler.

KAPİTALİZMİN OYUNU MU?

Son zamanlarda, işsizlik, pahalılık, enflasyon ve fazla üretim gibi kapitalist bunalımın arazları altında çaresizliğe sürüklenen uluslararası tekelci sermayenin, İkinci Dünya Savaşı sırasındaki faşist uygulamaların halklar arasında nefret uyandırmış olmasına da dikkat çeken gözlemciler, Schleyer olayından sonra Federal Almanya'da anti - terör yasalarıyla emekçilerin haklarının kısıtlanmaya çalışıldığını, Moro olayıyla İtalya'daki özgürlüklerin bir bölümüne set çekildiğini vurgulamaktadırlar.

Dünya Barış Konseyi'nin yaptığı araştırmalarda, ise son zamanlarda faşist örgütlerin gizli servislerin aracılığıyla kamplar kurdukları, bu kamplarda ilericilerin miting lerin nasıl provoke edilmesi gerektiği, nasıl adam kaçırılacağı ve hangi sol sloganların kullanılarak bunların nasıl saptırılacağı üzerinde kurslarin verildiği meydana çıkarılmıştır.

YUMUŞAMA İÇİN TEHLİKE

Gözlemciler, Batı Berlin'deki son provokasyon eyleminin bu ülkedeki demokratik hak ve özgürlükleri de kısıtlamaya uğratmakla kalmayacağını böylesi eylemlerin genel olarak dünyadaki yumuşama sürecine de olumsuz etkilerde bulunduğunu kaydetmektedirler. Şimdiden Berlin sınırında polisin sıkı güvenlik önlemleri aldığını belirten gözlemciler, provokasyonun çapının büyümesi halinde Batılı ülkelerin Demokratik Alman Cumhuriyetini suçlayabileceklerini kaydetmektedirler.

Batılı işgalci askerler Şaba'ya yerleşiyorlar

★ GERİCİ AFRİKA ÜLKELERİNDEN ZAİRE'YE ASKER SEVKEDEBİLİYOR. MOBUTU AVRUPADA PARALI ASKER TOPLUYOR

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Zaire'ye müdahale eden Fransız paraşütçülerinin, işgal ettikleri toprakları genişletmeye devam ettikleri ve Zaire birlikleri ile birlikte gerillalara karşı savaşı sürdürdükleri ayrıca Kolwezi - Lubumbaşi Karayolundaki yerleşim merkezlerini kontrol altına aldıkları haber verilmektedir. Belçikalı paraşütçülerin de Zaire'deki askeri üslerde bulundukları bildirilmektedir.

Öteyandan, gerici Afrika ülkelerinin ortaklaşa kuracağı gezici bir «Afrika Güvenlik Birliği»nin kurulma çalışmalarının ilerlediği Paris'te bulunan Mobutu'nun yarın Rabat'a giderek Fas Kralı Hüseyin ile bu konuyu görüşeceği bildirilmektedir.

Geçenlerde Zaire'ye getirilen Faslı askerlerin, aslında böyle bir kuvvetin ilk kolunu oluşturduğu bildirilmektedir.

Bu arada Zaire'ye Batı ülkelerinden kiralık askerlerin ve ayrıca Senegal'den, Gabon dan ve Fildişi Sahili'nden de askerlerin gelmesi beklenmektedir.

KUH bir bildirisinde Mobutu'nun Kolwezi'ye, halkı öldürtmek için kendi etnik grubu «Banjbandi»lerden kurulu birlikler gönderdiğini bildirmiş ve Mobutu'nun Brüksel ve Paris'te gizli bürolarca, Cenevre'de ise, Mobutu'ya ait «Hotel Mediterranee» aracılığı ile paralı asker topladığını açıklamıştır.

Bu arada Dünya Sendikalar Federasyonu, Zaire'ye yapılan müdahalenin emperyalizmin Afrika stratejisinin bir bölümü olduğunu ve Batılıların, yeni sömürgeci rejimleri koruduğunu belirtmiştir. Bu arada, Küba'nın Washington Temsilcisi, NATO ülkelerinin Zaire'ye yaptığı müdahaleyi kınamış ve Küba'nın Şaba'da ayaklanan KUKC'ye yardım yapmadığını ve bu ülkede hiç bir Kübalının da bulunmadığını söylemiştir.

New York'ta 20 bin kişilik silahsızlanma gösterisi yapıldı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

New York caddelerinde bir gösteri yapan 20 bine yakın insan, her türlü nükleer silahı protesto etmiş ve nükleer silahların yasaklanmasını istemiştir. BM Silahsızlanma Toplantısına rastlayan yürüyüş sırasında, ABD'nin nükleer silahlanma yarışına katılmaktan vazgeçmesini isteyen bir dilekçenin altına imza toplanmıştır. Gösteri, Silahsızlanma Toplantısının yapıldığı BM binasının önünde de sürmüş ve sona ermiştir.

Bilindiği gibi daha önce yapılan açıklamalarda, BM Silahsızlanma Toplantısı sırasında bu gibi kitle gösterilerinin yapılacağı açıklanmıştı.

ZAPU 15 yıldan beri ilk kez yasal miting yaptı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Rodezya'da bağımsızlık ve özgürlük için savaşım veren Zimbabwe Yurtsever Cephesine bağlı partilerden birisi olan ZAPU, onbeş yıldan buyana ilk kez olarak yasal bir miting yapmış ve mitinge 50 bin kişiye yakın siyah katılmıştır. Bilindiği gibi ırkçı Ian Smith ile uzlaşmacı siyahlar arasında kurulan «İç Çözüm» hükümeti, üzerlerindeki baskı sonucu, Yurtsever Cepheyi oluşturan ZANU ve ZAPU partileri üzerindeki yasaklamayı üç hafta önce kaldırmak zorunda kalmıştı.

Mitingde konuşan ZAPU temsilcisi, «İç Çözüm» hükümetini protesto etmiş ve bu hükümetin Batı yanlısı ve ırkçılığın sürdürülmesine çalışan bir hükümet olduğunu söylemiştir.

Denize düşen Orlov'a sarılır

ABD yöneticileri, insan haklarının gerçek savunucularına karşı işte böyle davranıyor. Cincinnati'de, insan haklarının baş düşmanı olan yeni-nazileri protesto edenler 29 Nisan 1978'de fotoğraftaki biçimde engellenmişlerdi

ABD'de insan hakları savunucusu Harris'in idamı an meselesi

☆ GENİŞ YIĞINLAR, BU POLİTİK CİNAYETİ ENGELLEMEK İÇİN SEFERBER OLDU

☆ PAPA VI. PAUL, HARRİS'İN SALIVERİLMESİNİ İSTEDİ

☆ CARTER BİLE, ABD'DE ADALET MEKANİZMASININ ZENGİNLERE ÇALIŞTIĞINI İTİRAF ETMİŞTİ

ABD'de yaşayan zencilerin hak eşitliği için savaşan **John Harris** idamını bekliyor. Alabama Eyalet Mahkemesi Başkanının atacağı bir imza onu elektrikli sandalyeye götürecek. CİA'nın, FBI'nin, neo-nazi örgütlerinin, Ku-Klux-Klan'ın, ırkçıların boy hedeflerinden birisi olan siyah insanlara ABD'de «ikinci sınıf vatandaş» uygulaması yapılması, ABD'nin birçok eyaletinin resmi yasalarında hâlâ yer alıyor. **John Harris** işte bu uygulamalar, bu yasalar uyarınca idama mahkum edildi. «İnsan Hakları Beyannamesi» ABD'de işte böyle uygulanıyor. Yanlızca siyahlar mı? Yahudiler, Asya kökenli sarı insanlar, kızılderililer ve diğer azınlıklar da benzer ırkçı baskılar altında.

«ABD'DE ADLİYE SİSTEMİ ZENGİNLERİN YARARINA ÇALIŞIR»

John Harris'in nasıl idama mahkum edildiğini ABD Başkanı **Carter**'ın ağzından dinlemek de mümkün. **Carter** bir basın toplantısında, ABD'deki adliye sisteminde, para sahibi insanların davalarını kolaylıkla yürütebildiklerini, yoksul kişilerin ise yasal olanaklardan bile yararlanamadıklarını söyleyip bunun «kötü bir şey» olduğunu açıklıyordu. **John Harris**, işte böyle bir adliye sistemi içinde idama mahkum edildi.

İşsizlik, yoksulluk, sefelet içinde yüzen zencilerin bu koşullardan kurtulması için açılan insan hakları kampanyasına katılan **Harris**, önce hırsızlık yaptığı gerekçesi ile tutuklanarak hapse mahkum edildi. Ardından, hapishanede çıkan bir isyanda bir gardiyan öldürüldü. Suçlu hazırdı: **John Harris**. **Harris** kısa bir yargılamadan sonra idama mahkum edildi. **Harris**'in avukatı, her iki hükümde de suç kanıtları bulunmadan karar verildiğini ortaya koydu. Buna karşın **Harris**'in cezası değiştirilmedi ve Nisan 1978'de idam edilmesi kararlaştırıldı.

KİTLELERİN VERDİĞİ SAVAŞIM İDAM CEZASINI ERTELETTİ

Bu karardan sonra ABD'nin her yerindeki **Harris'i Kurtarma Komiteleri** çalışmalarını yoğunlaştırdı. **«Irkçılığa ve Politik Baskılara Karşı Savaş»** komiteleri ve daha bir çok demokratik örgüt de onlara katıldı. Kitle gisterileri düzenleniyor, binlerce protesto mektubu yağıyor, **Harris**'e verilen idam cezasının bir ırkçılık örneği olduğu ve bütün insan hakları savaşçılarını korkutmayı amaçladığı açıklanıyordu. Uluslararası planda milyonlarca üyeye sahip demokratik örgütler **Harris**'in uydurma suçlamalarla idama mahkum edildiğini belirterek serbest bırakılmasını istiyordu. Sonunda, **Harris**'in idam tarihi 9 Mayıs'a ertelendi.

HARRİS ARTIK HER AN İDAM EDİLEBİLİR

Ancak savaşım durmadı. 9 Mayıs'a gelindiğinde Alabama valisi onbinlerce mektup almıştı. Dayanışma genişliyordu. Nihayet, **Papa VI. Paul** da düşüncelerini gizleyemeyerek **Harris**'in serbest bırakılmasını istedi. Fakat 9 Mayıs'tan sonra, artık Alabama resmi yetkililerinin, bir emir vererek **Harris'i** idam ettirme yetkileri doğmuş bulunuyordu. Irkçılar, ellerinde kalem, insan haklarının gerçek savunucularını tehdit ediyorlar: «Harris'in idam kararını imzalarız ha!..»

SACCO VANZETTİ - ROZENBERGLER UNUTULMADI

ABD'deki «adalet» uygulamalarının en birinci özelliği, insan haklarını **Carter** gibi başka ülkelerin içişlerine müdahale etmek için değil de, gerçekten insanların mutluluğu için savunanlara sahte isnatlar yapmak, suçsuz insanları cinayet, vatana ihanet suçundan yargılayıp, sahte tanıklar kullanmaktadır. Amerikan işçi sınıfının unutulmaz evlatları **Sacco** ile **Vanizetti**, Amerikan halkının örnek çifti **Rosenberg**'ler de benzer davalarla öldürülmüşlerdi. Şimdi 10 Wilmingtonlu yok yere 282 yıl hapse mahkum edildi. Ve **John Harris** ölümü bekliyor.

CARTER'İN İTİRAFI

ABD'deki adalet mekanizmasının adaletsizliğini yalnızca ilericiler, insan haklarının yiğit savaşçıları söylemiyor. Amerika'daki adalet mekanizmasındaki durumu bizzat ABD Başkanı **Carter** bir basın toplantısında şöyle itiraf etmişti: **«Ülkemizde adliye sistemi, zenginlerin yararına çalışmaktadır. Bu, kötü bir şeydir. Kendi ülkesinde insan haklarını sağlayamayan bir devletin, başka ülkelerdeki insan haklarından söz etmesi mümkün olamaz.»**

Carter'a bu sözlerini hatırlatır, **Harris**'in politik bir cinayete kurban gitmesini engellemesini öneririz.

Vietnam Çin'e göçmen sorununu görüşmeyi önerdi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Vietnam, ülkesindeki Çin'lileri sınır dışı ettiğini ileri süren Çin iddialarını reddetmiş ve ülkesini terkeden Çin'liler sorununun görüşülmesi için Çin'e bir görüşme yapılmasını önermiştir. Bilindiği gibi Çin, onbinlerce Çin'linin Vietnam'dan sınır dışı edildiğini iddia etmektedir. Vietnam Hükümeti bu iddiaları geçenlerde yalanlamış ve Vietnam'daki Çin'lilerin, mülkelerini satarak yasal olmayan yollardan Çin'e geçtiklerini açıklamıştır.

Yunanlı göstericiler NATO manevrasını engelledi

ATİNA, (ANKA)

Yunanlı göstericiler, Amerikan 6. Filosu'nun yapacağı çıkarma tatbikatını engellemişlerdir.

Amerikan 6. Filosu deniz piyadeleri, Girit Adasına bir çıkarma tatbikatı yapmak istemişlerdir. Ancak, tatbikatın yapılacağının öğrenilmesi, Yunan kamuoyunda sert tepkiyle karşılanmış, binlerce Yunanlı çeşitli gösteriler yaparak tatbikatın yapılmasını engellemişlerdir.

olaylar ve gerçekler
bilge dicleli

Batı ve demokrasi üzerine

Türkiye halkı demokrasiyi benimsediği için Batı ile olan ilişkilerini sürdürüyormuş. Başbakan Bülent Ecevit, Brüksel'de Uluslararası Basın Birliği toplantısında yaptığı konuşmada böyle söyledi. Ama bakalım Batı, gerçekten demokrasiyi mi simgeliyor? Türkiye halkı ile Batı arasındaki ilişkileri ne alemde? Batı tipi demokrasi benimsenmeyince, Batı ile olan ilişkiler sürdürülemez mi?

Sayın Ecevit'in kastettiği Batı demokrasilerinin, kimin için demokrasi olduğunu yinelemekte yarar var. Bilindiği gibi, Batı kelimesi daha çok gelişmiş kapitalist ülkeler, yani emperyalist ülkeler için kullanılır. Emperyalist ülkelerde de varolan demokrasinin, bir avuç azınlığın yararına, geniş işçi ve emekçi kitlelerinin zararına işlediği ise apaçık ortadadır.

Yani Fransa'da, Amerika'da, İtalya'da, Federal Almanya'da, İngiltere'de uygulamada olan demokrasi, üretim araçlarının sahibi olan tekelcilerin işlerini tıkırında yürütmelerine yaramaktadır. Bu demokrasilerde, geniş halk yığınlarının istedikleri işte çalışmaları, istedikleri alanlarda eğitim görmeleri, hastalandıkları zaman parasız bakılmaları, yaşlandıkları zaman yeterli sigorta almaları, çocuklarının bakımı ve eğitimi, istedikleri kültür olaylarına katılmaları mümkün değildir. Çok tuzluya oturduğu için de görmek istedikleri ülkelere istedikleri gibi seyahat edemezler. Yani sermayeye demokrasi, emeğe demokrasi anlamına gelmez.

Bu bir.

Geniş emekçi yığınlarına tahakküm anlamına gelen Batı demokrasi ile Türkiye halkı arasındaki ilişkiler ne durumdadır?

Bunu da bilmeyen yok. Batının para sistemini korumaya görevli IMF dayatmalarının, ücret dondurulmalarına, hayat pahalılığına yol açtığı yakın zamanların deneyleriyle ortada. Batı'nın jandarmalığını yapan NATO'ya halkımızın sırtından akıtılan paraların, okul, hastane, ücret artışı, emeklilik zammı ve primlere veda etmek demek olduğunu bilmeyen kalmadı. Batının ekonomik bunalımı örgütü olan AET'nin ülkemiz sanayiini, hammaddesini yutmak bunalımını aşmak isteği meydanda. Dahası, Batı'nın gizli servislerinin, CIA'ların, Pentagonların FBI'ların halkımızın hayatında, geleceğinde umutlarında ve özlemlerinde gözü var.

Kısacası, Batı ile Türkiye halkının şimdiye kadarki, ilişkileri, hiç de olumlu değil. Bugün yüzbinler alanlarda NATO'ya karşı çıkıyor. İkili anlaşmalar yırtılsın diyor. AET'nin, IMF'nin fayda getirmediğini, sömürü ve tahakkümü daha da artırdığını haykırıyor. Demek ki, Türkiye halkı, eskiden beri sürüp giden çerçeve içinde Batı ile ilişki kurmaya istekli değil. Bu ilişkilere istekli olanlar, Batı tipi demokrasinin yardımıyla sömürünün giderek yoğunlaştığı ülkemizde 141 ve 142. maddelere sığınanlar. Bunlarda bir avuç azınlığı geçmiyor.

Bu iki.

Peki, Türkiye halkının özlemiyle yanıp tutuştuğu ileri, gerçek demokrasinin uygulandığı, serpilip geliştiği ülkeler, Batı ile ilişkilerini sürdürmiyorlar mı?

Bilindiği gibi, sosyalist ülkeler dış politikalarının en önemli unsurlarından birisi, farklı toplumsal sistemlere sahip ülkelerin barış içinde yanyana yaşamalarıdır. Bu arada çeşitli alanlardaki işbirliğinin geliştirilmesi, ekonomik-teknik olanakların karşılıklı yarara sunulmasıdır. Daha geçenlerde Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri Federal Almanya'ya gitti. Sovyetler Birliği-Federal Almanya arasındaki geniş ekonomik anlaşmanın imzalanmasının üzerinden hiç de fazla zaman geçmedi. Yani Batı ile ilişki kurmak için illa de Batı tipi demokrasinin savunuculuğunu yapmaya gerek yoktur.

Bu da üç.

TUS-DER GENEL BAŞKANI BASIN TOPLANTISI YAPTI:

«Tam Gün Çalışma Yasa Tasarısı sağlık personeli arasında ayrıcalıklar yaratıyor»

Tüm Sağlık Personeli Derneği (TÜS - DER) Genel Başkanı Hasan Fehmi Mavi Millet Meclisi gündeminde bulunan «Tam Süre Çalışma Yasa Tasarısının sağlık personeli arasında ayrıcalıklar yarattığını, belirtmiş, «Tam süre çalışmayı düzenleyen yasa meslek grupları birleştirecek, yapay ayrıcalıklar giderecek, hizmet bütünlüğünü koruyacak ve giderek, ekonomik haklardan sağlık hizmeti üretimine dolaylı ya da dolaysız katkıda bulunan tüm personelin adil ve dengeli şekilde yararlanmasını sağlayacak özde olur» demiştir.

Mavi, Full - Time Tasarısı ile ilgili olarak bugüne dek yapılan girişimlerin kulak arkası edildiğini belirttiği basın toplantısında tasarının meclisteki görüşmeleri sırasında emekten yana parlamenterlerin görevlerini yapacağına inandığını kaydetmiştir. Tüs - Der Genel Başkanı sorunları giderici yönde bir yasa tasağını hazırlayıp parlamenterlere verdiklerini de belirterek özetle şunları söylemiştir:

«— Ülkemizde sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesine kadar, bu yönde olumlu ... gelişme olmamış, hastalık ... önlenmesi yerine hastalık ortaya çıktıktan sonra hastalığın tedavisi yoluna ... ilmiştir ve sağlık hizmeti yalnız hekim işi olarak ele alınmış ve hekim dışı sağlık personelinin hizmet içindeki yeri ve önemi gözardı edilmiştir.

Bu anlayışın günümüzde de sürdürüldüğü uygulamada görülmektedir. Sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesinden sonra 1965 yılında 641 Sayılı Yasa ile yürürlüğe giren Tam Süre Çalışma Yasası birkaç büyük kentimizin büyük hastanelerinde uygulamaya konulmuş sonuçta sağlık personelinin üç büyük kentimizde yığılmasına yolaçmıştır. Bazı personelin kapsam dışında bırakılması ve ödemelerde büyük ayrıcalık ve dengesizliğin yapılması hizmetin bütünlüğünü bozmuş, personel arasında yapay ayrıcalıklar yaratarak huzur ve uyumu yoketmiştir.

Kısa bir sürede işlerliğini yitiren 641 Sayılı Full - Time Yasası yerine yeni bir yasaya ihtiyaç duyulmuş ve bu amaçla hükümetçe hazırlanan tasarı, Bütçe - Plan ve Sağlık komisyonlarında incelenerek kabul edilmiş ve Meclis gündeminde görüşülme aşamasına gelmiştir.

Yeni tasarı da bugüne kadar olduğu gibi tedavi edici sağlık hizmetlerinden hareket edilerek hizmetin üreminde hekim tek ve ana unsur olarak alınmış sağlık hizmetlerinde çalışan diğer meslek gruplarının işlevleri ve etkinlikleri gözardı edilmiş, hatta bazı meslek grupları tamamen kapsam dışı bırakılmıştır.

Aslında değişik meslek gruplarının oluşturduğu bir ekip tarafından yürütülen sağlık hizmeti bir bütündür. Hizmet bütünlüğünü bozucu bir uygulama getirmek hiçbir hukuksal ve bilimsel gerekçe ile açıklanamaz. Bu nedenle hizmetin üretimine de ilişik biçim ve oranda katkıda bulunan o sağlık kurumu ve kuruluşunda çalışan her personelin bu hizmet için ödenen tazminattan yararlanması en doğal hakkıdır.

Tam süre çalışmayı düzenleyen yasa meslek gruplarını birleştirecek, yapay, ayrıcalık giderecek, hizmet bütünlüğünü koruyacak ve getireceği ekonomik haklardan sağlık hizmet üretimine dolaylı ya da dolaysız katkıda bulunan tüm personelin adil ve dengeli yararlanmasını sağlayacak özde olmalıdır.

Derneğimiz bunu sağlayabilecek bir yasa tasarısını hazırlamış, bu tasarıyı ilgili komisyonların üyelerine iletmiştir. Ancak komisyonlarda konunun görüşülmesi sırasında sağlık hizmetinin bütünlüğü gözardı edilmiş ve komisyonlarda üyesi bulunan meslek gruplarının tazminatlarının yükseltilmiş olduğu görülmüştür. Yani komisyonlarda benden sonrası tufan anlayışı hakim olmuş diğer meslek grupları yok sayılmış hizmet ve hizmet bütünlüğü düşünülmemiştir.

Derneğimiz tarafından hazırlanan tam süre çalışmayı düzenleyen, meslek gruplarını birleştirici, yapay ayrıcalıkları giderici, hizmet bütünlüğünü koruyucu ve geliştirici ekonomik hakları da tüm personelin adil ve dengeli biçimde yararlanmasını sağlayıcı yasa tasarısını komisyonlardan geçen tasarı meclislerde görüşülürken emekten yana parlamenterler tarafından savunulacağına inanıyor ve tüm parlamenterleri göreve çağırıyoruz.»

ASTER-İŞ SENDİKASI ASKERİ CEZA YASA TASARISINA KARŞI ÇIKTI

İSTANBUL (İSTA)

Milli Savunma işkolunda asker kişi sayılanlar üzerindeki baskıyı artırıcı, MC'nin 27 Aralık 1977 tarihinde meclise verdiği yasa tasarısı üzerine DİSK'e bağlı Aster-İş Sendikası Yürütme Kurulu adına bir açıklama yapan Genel Başkan Ayhan Dümen «Gerek 32 nolu işkolundaki işçilerin asker kişi sayılmaları, gerekse MC tarafından meclise verilen yeni tasarı bu güçlerin çıkarlarına hizmet etmekte ve demokrasi savaşımını sayıf düşürücü niteliktedir» demiştir.

Dümen açıklamasında, MC'nin son anti-demokratik girişimlerinden biri olan ve düşürülmesinden üç gün önce meclise verdiği, «Askeri Ceza Kanunu Tasarısı» başlıklı bu tasarının özel olarak askeri işkolunda çalışan 30.000 işçiyi kapsadığını ve bunların sendikal hak ve özgürlüklerini iyice ayaklar altına aldığını belirtmiştir.

Milli Savunma işkolunda çalışan işçilerin asker kişi sayıldıkları için Askeri Yargılama Usulü Yasasına göre yargılanmalarının, İş Yasası ile 274 ve 275 sayılı yasaların bu işkolunda da geçerli sayılmasının çok açık bir çelişki yarattığını belirten Dümen, «Bu anti-demokratik yasa tasarısı askeri işyerlerinde veya kurumlarda çalışan işçilerin 141, 142 ve 163. maddelerden doğan cezalarını üçte bir oranında artırmaktadır» demiştir.

Dümen, «Günümüz Türkiyesi koşullarında 141 ve 142. maddelerin kaldırılması, düşünce ve örgütlenme özgürlüğüne konan faşist yasakların iptali demokrasinin başkoşulu olmuştur» demiş ve bu durumda askeri işyerinde çalışıyor diye işçilerin asker kişi sayılmalarının 141, 142 ve 163. maddelerin bu işkolunda alabildiğine ağırlaştırılmasının özgürlük ve demokrasi ile bağdaşmayacağını vurgulamıştır.

Düşünce ve örgütlenme özgürlüğünün demokrasinin geliştirilmesinde yana olduğunu açıklayan CHP'nin bugün hükmetmekte olduğunu belirten Dümen, «Bu nedenle, bu tasarının yasallaşmasını önlemek üzere bir an önce etken girişimlerde bulunmasını ve Milli Savunma işkolunda çalışan işçileri asker kişi sayan düzenleme ile sendikal hak ve özgürlükler üstündeki tüm kısıtlamaları kaldırmasını bekliyor ve istiyoruz» demiştir.

Hesap uzmanlarının nisbi özerkliği ortadan kaldırılıyor

İSTANBUL (İSTA)

Maliye Bakanlığının belli başlı denetim organlarından olan 4 kuruldan üçünün, hesap uzmanları, bankalar yeminli murakıpları ve tetkik kurulunun Maliye Bakanlığından alınarak, bakanlığa bağlı bir müsteşarlığa bağlanacağı, bu yolda yapılan çalışmaların tamamlanma aşamasına geldiği öğrenilmiştir.

Buna karşılık diğer üç gruba göre daha az etkin olan Teftiş Heyetinin ise bakanlığa bağlı olarak kalacağı bildirilmiştir. Uzmanlar bu üç kurulun daha önce direkt Maliye Bakanlığına bağlı olduğunu böylelikle yan politik etkilerin dışında kalmayı başardığını söylemişler, denetimde büyük etkisi olan bu üç kurulun Maliye Bakanlığı ile olan bu bağının ortadan kaldırılmasının sakıncalar getireceğini ve nisbi özerkliği ortadan kaldıracağını belirtmişlerdir. Uzmanlar müsteşarlığa bağlanma ile başgösterebilecek «politik denetleme ve zorlamaların» yaratacağı sakıncaların yanısıra bu işlemin «Tenzili Rütbe» yani rütbe düşürülmesi anlamına geldiğini oysa hesap uzmanlarının, bankalar yeminli murakıplarının ve tetkik kurulu üyelerinin hiçbir zaman böyle bir işlemi haketmediklerini söylemişlerdir. Konu ile ilgili bakanlık tebliğinin önümüzdeki günler içinde Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmesi beklenmektedir.

MİLLİYETÇİLER 3. BUYUK KURULTAYINDAN NOTLAR...

Gizli oturumlar, sadece Tercüman, Son Havadis ve Hergün'e açıktı

★ MHP EĞİLİMLİ AYDINLAR OCAĞI'NIN DÜZENLEDİĞİ KURULTAYDA 10 MHP'Lİ MİLİTAN KORUMA GÖREVİNİ ÜSTLENDİ

★ KANADALI GRUBUN SÖYLEDİĞİ İLAHİDE TÜRKÇE «ALLAH» SÖZCÜĞÜ GEÇİNCE, KURULTAYIN MİLLİYETÇİ DELEGELERİ GALEYANA GELDİ VE KANADALILARI BİR GÜZEL DÖVDÜ

★ ÇOK SAYIDA TERCÜMAN, SON HAVADİS VE HERGÜN GAZETELERİ YAZAR VE YÖNETİCİSİ DE KOMİSYONLARDA GÖREV ALDI

KEMAL TURGUT

Birincisi 1967, ikincisi 1969 yıllarında yapılan «Milliyetçiler Kurultayı»nın üçüncüsü 1970 yılında kurulan ve MHP'lilerin ağırlıkta bulunduğu Aydınlar Ocağı tarafından 26-27 ve 28 Mayıs tarihleri arasında Büyük Tarabya Oteli Salonlarında yapıldı ve Kurultayın son gününde alınan kararlar arasında Parlamento'nun feshi, Bakanlar Kurulunun düşürülmesi, Cumhurbaşkanlığı'nın hukuki statüsünün yeniden düzenlenmesi istendi.

MHP eğilimli olduğu bilinen Aydınlar Ocağının düzenlediği «Milliyetçiler 3. Büyük İlmi Kurultay»ına sağcı yazar, öğretim görevlisi ve gazeteciler katıldı. On komisyon halinde sürdürülen gizli çalışmalarını MHP militanı olduğu belirtilen görevliler korudu.

Kurultaya katılanlar arasında, TRT eski Genel Müdürlerinden Şaban Karataş, Nevzat Yalçıntaş, Türk-İş Örgütlenme Sekreteri Kaya Özdemir, Tercüman Gazetesi yazarlarından Refik Sönmezsoy, Ahmet Kabaklı da bulundu.

Kurultaya katılanlar için 20 oda ayrıldı. İkişer kişilik bu odaların günlük giderleri 760 lira. Her akşam yemeği için ödenen miktar 25.000 lira. Bütün giderler Aydınlar Ocağı tarafından ödenmekte bunun tutarı ise 300 bin liraya yakın. Yemeklerde et yemeği ve meşrubat var. İçki almıyorlar. Buna rağmen kurultaya katılanlar arasında içki içinler de yok değil. Ancak bu masraflar Aydınlar Ocağı tarafından karşılanmıyor.

Bundan bir süre önce Türkiye'ye turistik bir seyahat düzenlemiş olan 40 kişilik Kanadalı din adamı önceki gün otel lobisinde Türkçe ilahı söylerken kurultaya katılanların saldırısına uğradı. Saldırının nedeni ilahide Türkçe «Allah» sözcüğünün geçmesiydi.

Aynı akşam oteli terkeden Kanadalı gruba müdahale eden kurultay delegeleri «Allah sözcüğünü siz ağzınıza alamazsınız, bu yalnızca müslümanlara aittir» dediler.

Kurultaya katılanlar arasında Emek İnşaat İşletmesi eski Genel Müdürlerinden ve bir süre ABD'de ve NATO'da görev yapan Muammer Baykan'da bulunuyor Baykan, Dış Siyaset Komisyonu «Türkiye ve bağlı olduğu siyasi ittifaklar» konulu bir de tebliğ sundu Basına ve halke kapalı tutulan çalışmalar sadece Tercüman ve Son Havadis muhabirlerine kapalı değildi.

Çalışmalar hakkında bilgi almak isteyen gazeteciler sadece Kurultay delegesi ve Kurultay tertip komitesi üyeleri Dr. Metin Eriş ve Prof. Dr. Salih Tuğ ile görüştürüldüler...

Koruma görevi yapan militanların sayısı 10'u buluyor. Çç gün süren komisyon çalışmaları Tarabya Otelinde üç ayrı salonda yapıldı. Basın - yayın, çalışma hayatı, dini hayat, üst siyaset, eğitim, hukuk, iktisat, sağlık ve sanat komisyonları sürdürdükleri gizli çalışmalarını önceki akşam geç saatlerde tamamladılar.

Çalışmaların tamamlanmasından sonra 10 ayrı komisyonun başkanları alınan kararların metinlerini dün genel kurula tek tek okudular ve kararlar kabul edildi.

KİMLER KATILDI...

Milliyetçiler 3. Büyük İlmi Kurultay'ında Aydınlar Ocağı adına tertip komitesine Aydınlar Ocağı Genel Başkanı Prof. Dr. Süleyman Yalçın başkanlık etti, ve şu üyeler görev aldı:

Gürbüz Azak, Nihat Bozkurt, Rasim Cinisli, Altan Deliorman, Uğur Derman, Dr. Metin Eriş, İsmail Kanyılmaz, Prof. Dr. Salih Tuğ...

BASIN-YAYIN KOMİSYONU

Bu komisyona Nurhan Alpay, Gürbüz Azak, A. Saadettin Eldin, Ali Gümüş, Ahmet İyioğlu, Prof. Dr. Şaban Karataş, İlhami Kaya, Refik Özbek, Gültekin Samancı, Necati Septioğlu, Av. A. Refik Tümer, Dr. Reha Oğuztürkkan TRT'nin millileştirilmesi, haber ajansları, basın, kitap yayıncılığı, küçük şehir basını, basın ve propaganda konularında tebliğler sundular. Komisyon çalışmalarına İrfan Atagül, İlhan Darendelioğlu, İsmail Dayı, Altan Deliorman, Tekin Erer, Hekimoğlu İsmail, Ahmet Karaca, İsmail Oğuz, Muammer Taylak, Hulusi Turgut, müzakereci olarak katıldılar.

ÇALIŞMA HAYATI KOMİSYONU

Bu komisyonu Refik Baydur, Hikmet Büyüklimanlı, Doç. Dr. Mustafa Erkal Hasanoğlu, Kaya Özdemir, Doç. Dr. Turhan Yazgan, Dr. Ekmen Zabil, ücret fiyat politikası ve asgari ücretler, devletin memur politikası, yurtdışındaki işçiler, sosyal güvenlik işçi - işveren ilişkileri ve kooperatifçilik konularında tebliğler sundular. Müzakerelere Dr. Ömer Aksu, Dr. Özcan Bolcan, Şükrü Er (MESS), Dr. Metin Eriş, Doç. Dr. Ruşen Deveci, İsmail Kahraman, Dr. Nebil Kıvanç, Refik Sönmezsoy (Tercüman), Eymen Topbaş, Muazzez Yener katıldılar.

ALINAN KARARLAR

Çalışma Hayatı Komisyonu Başkanı ve Türk-İş Örgütlenme Sekreteri Kaya Özdemir, «Çalışma hayatı ile ilgili komisyonumuz, Türk işçilerini ve işverenlerini Milletimizin bölünmez birer parçası olarak kabul eder. İşverenlerimizin işyerlerinde işlerini geliştirmeleri, işçilerimizin emeklerinin karşılığı tam ve adil olarak almaları, işçi işveren münasebetlerinin dengeli ve ahenkli bir biçimde geliştirilmeleri ile yakından ilgilidir. İşverenlerimizin aşırı kâr hırsından fedakârlık göstermeleri, işçilerimizin üretimi artıracak çalışma metodlarını benimsemeleri ve çalışma hayatımızdan barışın sürekli kılınması temel amaç olmalıdır» demiştir.

DİNİ HAYAT KOMİSYONU

Komisyona Doç. Dr. Süleyman Hayri Bolay, Rıdvan Songur, Dr. Yaşar Kandemir, Prof. Dr. Hikmet Tanyu, Bekir Topaloğlu, Prof. Dr. Salih Tuğ, dinî yayınlar Müslüman Türk genci için İslam anlayışı ve Türkiye'de din eğitimi konularında tebliğler sundular. Müzakerelere Dr. Cahit Baltacı, Mehmet Akif Aydın, Dr. Mustafa Bilge, Ertuğrul Güldağ, Ahmet Gültaş, Prof. Nuri Karahöyüklü, Hasan Celâl Güzel, Hayrettin Karaman, Hakkı Maviş katıldılar.

ALINAN KARARLAR

Dini Hayat Komisyonu Başkanı Prof. Salih Tuğ, Komisyonunun aldığı kararları açıklarken Türkiye'de «ahlak, maneviyat ve milli değerlerin büyük bir buhran» içinde olduğunu söylemiştir. Tuğ, «Gelecek nesillerin oluşturulmasında da İslam Dini, temel sosyo-kültürel değerlere ve tesirlere sahip kılınmalıdır» demiştir.

DIŞ SİYASET KOMİSYONU

Bu komisyona Prof. Dr. Yılmaz Altuğ, Emin Aytekin, Muammer Baykan, Dr. Alaattin Büyükkaya, Doç. Dr. Gülçin Candarlıoğlu, Ergun Göze (Tercüman), Doç. Dr. Kâmil Turan Türkiye'nin dış politikası, Türkiye'nin jeopolitik durumu, dış Türkler ve İslam dünyası konularında tebliğler sundular. Müzakerelere Prof. Dr. Ali Alpaslan, Enver Altaylı (Hergün), İsa Yusuf Alptekin, Kemal Anlar, Prof. Rıfkı Salim Burçak, Refik Özer, Doç. Dr. İzzettin Doğan, Prof. Dr. Yusuf Dönmez, Sait Şamil, Mustakip Ülküsal, Enver Yakupoğlu, Sadettin Topuzoğlu, Hikmet Yurdagül, Prof. Dr. Salih Yüce katıldılar.

ALINAN KARARLAR

Dış Siyaset Komisyonu Başkanı Prof. Dr. Yılmaz Öztuna, bütün siyasi partileri «milli görüş etrafında birlik olmaya» davet etmiştir.

EĞİTİM KOMİSYONU

Bu komisyonda, Nahit R. Dinçer, Prof. Dr. Muharrem Erdin, Şükrü, Güzel, Doç. Dr. M. Hâcı Eminoğlu, Prof. Dr. Mehmet Kaplan, Rıza Kardaş, Prof. Dr. Amiran Kurtkan, yabancı okullar, Türk milli eğitimi, eğitimin yaygınlaştırılması, eğitimde teşkilâtın yeniden düzenlenmesi, Türk öğretmeninin yetiştirilmesi konularında tebliğler sundular. Müzakerelere Prof. Dr. Tahsin Banguoğlu, Rasim Cinisli, Doç. Dr. Ruhi Tuğlalı, Prof. Dr. Nail Kümecioğlu, Kâzım Ofsay, Dr. İskender Öksüz ve Dr. Necmettin Tefecioğlu katıldılar.

HUKUK KOMİSYONU

Bu komisyonda Prof. Dr. Orhan Aldıkaçtı, Av. Sabahattin Narlıçoğlu, Av. Ercüment Berker, Prof. Dr. Erol Cansel, AP İstanbul İl Başkanı Av. Hüsamettin Cindoruk, Prof. Dr. İsmet Giritli, Doç. Dr. Mukbil Özyörük, Anayasa, 1924 ve 1961 Anayasaları, hukukun millileştirilmesi, 141-142 ve 163. maddeler ile «zararlı ve yıkıcı cereyanlar» karşısında bugünkü hukuk sistemi konularında tebliğler sundular. Komisyon müzakerelerine Doç. Dr. Servet Armağan, Sadık Batu, Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer, Prof. Dr. Fikret Eren, Doç. Dr. Hüseyin Termil Hatemil, Prof. Dr. Ergin Momer, Cemalettin Momer, Prof. Dr. Kemal Oğuzman, Nurettin Özdemir, Dr. Mehmet Ünal katıldı.

ALINAN KARARLAR

Hukuk Komisyonu Başkanı Prof. Dr. Erol Cansel, «Anayasa'da bazı müesseselerin iyi işlemesi için, parlamentonun feshi, Bakanlar Kurulunun düşürülmesi, müesseseleri ile Cumhurbaşkanlığı'nın hukuki statüsünün yeniden düzenlenmesi icap eder» demiştir. Cansel, Anayasa değişikliğinin tek çare olmadığını söylemiş, «iktidarda bulunanların yetkilerini kullanmamaları bir ihanettir» demiştir.

İKTİSAT KOMİSYONU

Bu komisyonda Sabahattin Altan, M. Y. Arıyörük, A. Aydın Bolak, Hulusi Çetinoğlu, Mustafa Erman, Süleyman Karagülle, Turgut Özal, Doç. Dr. Baki Tirimoğlu, Dr. Orhan Tuncer, Prof. Dr. Sabahattin Raim, vergi, nüfus, enerji, sermaye hareketleri, kalkınma planları, sanayileşme stratejileri iç ve dış ticaretin düzenlenmesi tarım ve dünya ekonomisi ile ilişkiler konularında tebliğler sundular. Müzakerelere Cahit Aydoğan, Doç. Dr. Tevfik Ertüzün Enver Güreli, Prof. Dr. Reşat İnan, Prof. Dr. Ahmet Kılıçbay, Prof. Dr. Mustafa Köseoğlu, Prof. Dr. Muharrem Liraboğlu, Hulusi Kanman, Doç. Dr. Tunca Tozkay, AP ve DP eski Milletvekili Mehmet Turgut, Prof. Dr. Abdullah Türkoğlu, Prof. Dr. Sabri Ülgener, Sabri Ülker, Dr. Mehmet Şahin katıldılar.

ALINAN KARARLAR

İktisat Komisyonu Başkanı Prof. Dr. Sabahattin Zaim, yeni bir kalkınma modelinin geliştirilmesine gerek duyduklarını açıklamıştır.

KÜLTÜR KOMİSYONU

Bu komisyonda, Prof. Dr. Recap Doksat, Doç. Dr. Mehmet Erer, Doç. Dr. Erol Güngör, Ahmet Kabaklı, Prof. Dr. İbrahim Kafesoğlu, Dr. Ümit Eriç, Prof. Dr. Faruk Timurtaş, gençlik, milli kültür, milli kültürün yabancı kültürler karşısındaki durumu, edebiyat, tarih, örf ve adetler ile dil meselesi konularında tebliğler sundular. Komisyon müzakerelerine Prof. Dr. Necati Akber, Prof. Dr. Ö. Faruk Akın, Tarık Buğra (Tercüman), Dr. Müslim Cumbur, Sevinç Coşkun, Prof. Dr. Şükrü Elçin, Doç. Dr. Engin Un, Doç. Dr. Kemal Eraslan, Dr. Emel Esin, Dr. Orhan Köprülü, Prof. Dr. Ercüment Kuran, Cemil Meriç, Yılmaz Öztuna, Doç. Dr. Hakkı Yıldız, Prof. Dr. Faruk Sümer katıldılar.

ALINAN KARARLAR

Kültür Komisyonu Başkanı Ahmet Kabaklı, Komisyon çalışmaları ile ilgili açıklamalarda bulunmuş ve birçok eserin Türkçe'ye çevrilmesi, «Türk kültür ve medeniyetinin» okul programlarına sokulması için gayret gösterilmesi, iki yılda bir dil kongresinin düzenlenmesi, «millet kavramı»nın korunması konularında kararlar aldıklarını belirtti.

SAĞLIK KOMİSYONU

Bu komisyonda, Prof. Dr. Cevat Bağbuna, Dr. Ekrem Okyay, Prof. Dr. Ahmet Sonel, Prof. Dr. Ekrem Unat, Dr. Ahmet Üstünoğlu, Prof. Dr. Süleyman Yalçın aile planlaması, doğum kontrolü, sağlık personeli ve hizmetleri konularında tebliğler sundular. Komisyon müzakerelerine Dr. Hicri Altıner, Doç. Dr. Asaf Ataseven, Prof. Dr. Nevzat Kor, Prof. Dr. Ercüment Konukman, Doç. Dr. Çolpan Mirrapaş, Prof. Dr. Ayhan Songar, Prof. Dr. Sulhi Konukman, Dr. Asım Taşer, Prof. Dr. Suat Vural katıldılar.

SANAT KOMİSYONU

Bu komisyonda, Malik Aksel, Prof. Dr. Oktay Arslanapa, Cahit Atasoy, Yücel Çakmaklı, Yavuz Görey, Üstün İnanç, Doç. Dr. Haluk Karamağralı, Dr. Yılmaz Önger, Resim, müzik, sinema, plastik sanatlar, tiyatro konularında tebliğler sundular. Komisyon müzakerelerine Yalçın Aksel, Ekrem H. Ayverdi, Doç. Dr. Mehmet Çavuşoğlu, Uğur Berman, Doç. Dr. Nejat Diyarbekirli, Niyazi Gençosmanoğlu, Asım Kıryaman, Ömer Kirazoğlu, Emine Işılsu Öksüz, Haydar Sanal, Baha Kanman, Armağan Tekin, Yalçın Turan, Dr. Alaattin Yavaşça katıldılar.

ALINAN KARARLAR

Kürtaja kesinlikle karşı çıkan Sağlık Komisyonu Başkanı Prof. Dr. Oktay Aslanapa, «Halk sağlığı eğitimi için basın ve yayın vasıtalarından azami şekilde istifade edilmesi, Tıp sanayiinin yurda getirilmesini» istemiştir.

PARISIN ORTASINDA BİR SOYGUN BİR SÖMÜRÜ

Fransa'da çalışan işçilerimiz

HAZIRLAYAN: ALİ ELİŞ

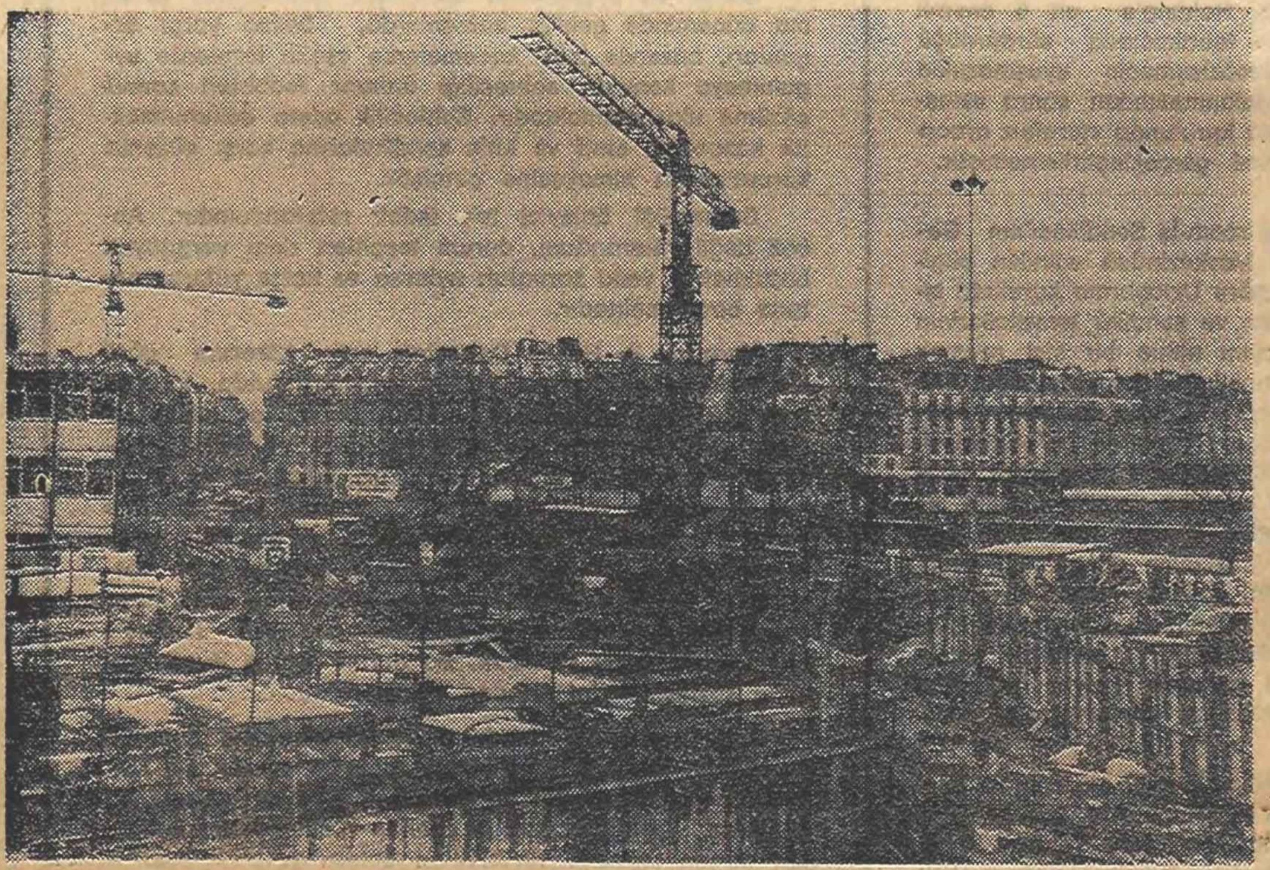
Bir grup işçimiz görülüyor...

Paris bildiğimiz Paris değil Paris'te soygun var sömürü var

— 1 —

BURASI PARİS

Birkaç haftalığına Paris'teyiz. Öğrenim gezisi yapıyoruz. Grubumuzda 30'u Alman olmak üzere 32 öğrenci bulunmakta. 4 profesörden kurulu denetleme heyeti de bizimle birlikte. Konumuz Paris. Paris'i bir bütün olarak incelememiz, araştırmamız ve bu çalışmalarımızı bir proje olarak, sömestir projesi olarak sunmamız gerekli. Bütün masraflarımız okulumuz olan Bremen Devlet Güzel Sanatlar Akademisi tarafından karşılanıyor. Konu için geniş imkânlara sahibiz. Çalışmalarımız film, fotoğraf, diya ve resim çalışmalarından oluşuyor. Yani, çalışmalarımızı olduğu gibi yansıtmamız ve konuya ilişkin net bilgiler vermemiz gerekli. Film ve fotoğraf çekimlerimizi vizüel olarak değerlendirerek; yani, «Paris'in reklam kampanyasını bize verseler, bize, «Paris'i olduğu gibi yansıtın» deseler,» diye düşünerek yapıyoruz. Reklam araç ve gereçlerinden arınmış ve bu düşüncelerden uzak bir çalışma.

İşçilerimiz bir de inşaatta çalışıyorlardı.

BUGÜNKÜ PARİS BİR BAŞKA

Konumuz Paris olunca, Paris üzerine biraz bilgi vermemiz gerekli. Bizlerin bildiği ve duyduğu gibi değil Paris. Bizde bir yerin güzel oluşunu veya modern oluşunu anlatmak için «Paris gibi yer» benzetmesine uygun veya bize anlattıkları gül lük, gülüstanlık belde değildir Paris. Paris'te bir sistemin, kapitalist sistemin kokmuşluğuna, insanların nasıl birer robot haline getirildiklerine şahit olmak mümkün. Paris'te, insan yaşayışları arasındaki uçurumu görmek, yaşamak mümkün. Hırsızlığın, ahlaksızlığın, dolandırıcılığın ve pisliğin ne hadde olduğunu ve bu durumun nereden geldiğini gün geçtikçe bilinçlenen emekçi Fransız halkından öğrenmek ve bu durumun kapitalist düzenin sonucu olduğunu duymak ta mümkün, Paris'te. Yani, Paris bizim bildiğimiz Paris değil.

Paris, eskilerden beri Fransa'nın politika, kültür, ekonomi ve işletme merkezi olarak bilinmektedir. 1974 sayımlarına göre 10 milyon, bugünkü araştırmalar ise 12 milyon insanın Paris'te yaşadığını göstermektedir. Dünyanın en sık yerleşim merkezlerinin başında gelmekte olan Paris'te, km kareye 23300 kişi düşmektedir. Aynı zamanda, çok sayıda yabancı yaşamaktadır Paris'te. Özellikle Kuzey Afrika'dan gelen göçmenlere sık sık rastlanmakta ve diğer yabancılar gibi, bu göçmenlerin de çok güç şartlarda yaşadıkları bilinmektedir. Bazıları, buna «sömürgeciliğin kalıntıları» demektedirler.

PARİSTEKİ TÜRKLER

Konumuz Paris'te yaşayan Türkiyeli işçilerin çalışma ve yaşam koşullarını da içeriyordu. Konunun içine girdikçe hırslanıyor, bileniyordum. İnsanların bu denli açıkça sömürülmesi, bu derece insanlık dışı şartlara mahkum edilmesi, insanlık adına utanç verici bir durum yaratıyordu. Demokrasi adına boş meydanlarda nutuk çekenlere, bu konuya eğilmelerini salık veririz.

Araştırmalarımızda madalyonun öbür yüzünü görüp yaşıyorduk. Moda Merkezi Parisi bilmem hangi, sözüm ona, ünlü şarkıcımızın, şarkı söylediği, Eyfel Kuleli Paris yoktu, gördüğümüz manzaralarda. Sömürü vardı. İnsanlık dışı muamele vardı. Elleri, kolları bağlı insanların, insanlarımızın soyulması, apaçık soyulması vardı, bu Paris'te. Resmi makamlarının, polisinin Türk Büyükelçiliği ve konsolosluğunun haberdar olduğu bir soygun ve, sömürü...

Emekçilerimizle Paris'in «Les Halles» adlı bölgesinde karşılaştım. 30 civarında Türkiyeli işçi ile beraber Portekizli, Yugoslav, İspanyol, Tunuslu ve daha bir çok yabancı 350 kişi çalışıyorlardı burada.

Çok büyük bir alanı eski binalardan temizlemişler, bu alana bir kaç kat metro inşa ediyorlardı. Usta ve mühendislerden başka pek Fransız işçisine rastlamak mümkün değildi. Bu durumu bir işçi şöyle dile getiriyordu:

«Bizler hep bu şartlarda çalışmak zorundayız. Burada gördüğünüz yabancılar da dahil olmak üzere, işinin tam ustası kişileriz. Böyle olmasa zaten bizleri burada çalıştırmazlar. Böyle ağır işlere, Fransızlar pek yanaşmazlar. Benim en zoruma giden de, 18-19 yaşlarındaki Fransızları işten anlamadıkları halde, başımıza usta olarak vermeleri. 6 yıldır burada çalışıyoruz. Bu gençler bizden çok, çok para alıyorlar. Ah!.. Ne olurdu bunlara muhtaç olmasaydık. Kendi vatanımızda, çoluk çocuğumuzun içinde çalışabilseydik...»

Bir öğle vakti. Çat, pat Fransızca bilen bir Arap emekçiden sormuştum Türkiyeli işçilerin nerede olduğunu? İlk önce anlamamıştı. Ama, Türk ismini duyunca, beni, baraka bir yemekhanede yemek yiyen işçilerimizin yanına götürmüş ve daha sonra onlarla birlikte bir de fotoğraf çektirmişti gülerek...

Hoşaf vardı önlerinde. Bir gün önceden hazırlanmış beyaz ekmeğin ortasına peynir koymuşlardı. Acı biber ve soğan vardı ayrıca. Bana da ikram ettiler. Birlikte iştahla yedik. Bir anda etrafıma toplandılar. İçlerinden birisi:

«6 yıldır burada çalışıyoruz. Lisan güçlüğümüz başta olmak üzere bir sürü sorunumuz var. Hiç kimse gelerek bir sorunumuz olup olmadığını sormadı.» diye yanıtlıyordu sahipsizliklerini.

Çalışma saatleri gelmişti. Akşama buluşmak üzere ayrıldık. Akşamleyin buluştuğumuzda sorunlarla dopdolu oldukları belliydi. Anlatmak, anlatmak ve boşalmak istiyorlardı. Bir ümitle. Sorunlarına çözüm bulunur diye.

YARIN
MHP ROZETLİ KONSOLOSLUK MEMURLARI

Çizgilerle Manifesto
karl marks - friedrich engels

ÇİZGİ: RO MARCENARO

Periyodik olarak tekrarlayan ticaret krizlerini anımsamak yeter. Bu krizler, tüm burjuva toplumunu sarsmaktadır.

(Devam edecek)

tırmık

AYDIN ENGİN

Bayrağımın altında...

Bugünkü Tırmık'ın başlığı, AP'nin Cuma günü İstanbul'da düzenlediği mitingin sloganlarından biri. Tüm İstanbul duvarlarını bezeyen (?) afiş ve yazı yığınağının arasında sık sık bir afiş gördük. Bir Türk bayrağı ve altında bir yazı: Bayrağımın Altında...

Gittik. Bayrağımızın altında ne gibi kepazelikler sergileneceğini görmek için gittik.

1 Mayıs öncesinde **«Sakın sokağa çıkmayın, canınızı kurtarın. Dükkanları kapayın»** çığlıkları basıp, dolaysız tahrikçilik yapanlar, dün Taksim de çevresini görmelilerdi. Yedek parçacı dükkanlarından kafeteryalara kadar tüm dükkanlar kapalı. Sadece lahmacuncular, börekçiler, sucular, «Malborocu»lar, tombalacılar ve... **Ve bayrak tüccarları 1 Mayıs** Alanı'nın yolunu tutmuşlardı.

Alanda ne olup ne bittiğini uzun uzun anlatmaya gerek yok. İlle de merak eden varsa açsın gazetelerden, Demirel'in konuşmasını okusun. İnci döktürme uzmanı Demirel, o gün olağanüstü formdaydı. Şiirler okudu, gerdan kırıp, göz süzüp Kur'an-ı Kerimler öptü büyük edebi vecizeler buldu çıkardı, itiraflarda bulundu, attı, tuttu, yattı, kalktı.

Ama miting alanına giden yol boylarında doğrusu ya gözlenecek çok, ama çok şey vardı.

Sabah saat sekiz. Hafiften yağmur çiseliyor. İnönü Stadının önünde ellerinde bayrak başlarında kasket, arkalarında Bolu plakalı iki - üç otobüs bir kalabalık duruyor. Bir AP yetkilisinin gelip de ne yapacaklarını söylemesini bekliyorlar. Ama «organizasyon» (örgütleme) kavramının alfabesinden habersiz AP'liler sabahın o saatinde ara da bulasın.

Köylülerden biri, arkadaşının kolundan çekti:

— Yörü lan gidelim.

Öteki duraksadı:

— Nereye oğlum, ayıp olur be?

Birincisi üsteledi:

— Ya git işine allahaşkına. Ayıbı mı kalmış bunun. Miting vakti bir boy gösteririz, kimse anlamaz. Hem yürü yağmurda ıslanmayalım.

— Ne olmuş yağıyorsa?

— Ahmak ıslatan yağıyor oğlum, ahmak ıslatan...

Yürüdüler...

Saat 14.00. Karaköy'de trafik allak bullak. Galata Köprüsünün üstünden sayıları şöyle böyle beş altı yüzü ancak bulan bir... bir grup mu, desek, bir güruh mu desek, her neyse bir kalabalık yürüyor. Ellerinde güzelim ayyıldızlı bayraklarımız. Ama dillerinde pespaye mi pespaye, yalama olmuş mu yalama olmuş bir iki slogan paçavrası:

— Komünistler Moskova'ya, komünistler Moskova'ya!...

Bindiğimiz dolmuştaki bıçkın şoför dalgasını geçti. Sesini aynen, onların temposuna uydurup başladı:

— Pasaport vermiyorlar, pasaport vermiyorlar!...

Saat 14.30. Kabataş Vapur İskelesinden bir grup yürüyüşe geçti. En önde komando tosunluğundan, AP goygoyculuğuna transfer etmiş ya da «ara transfer»de kiraya verilmiş bir komando, amigoluk yapmaya başladı:

— Bozkurt özümüz, Demirel öncümüz...

Ne bilsin Sakarya köylüklerinden otobüsle taşınan yoksullar. Tam anlayamadıklarından başladılar bağırmaya:

— Bozkurt öcümüz, Demirel öncümüz...

Amigo, Bozkurt'un «Öcü»lüğünün böyle resmen ilanından tedirgin olmuş olacak ki hemen sözü çevirdi:

— Kahrolsun komünistler, kahrolsun komünistler...

Köylünün biri seslendi:

— Bu oğlan da amma sebatsız be...

***

Şimdi aktaracağımıza biz tanık olmadık. Günahı, vebali anlatanın boynuna.

İnterkontinental denen dev boyutlu lüks otelin terasında bir yandan cin - martini'sini yudumlayıp bir yandan **«öz-örgütleri AP'nin»** gövde gösterisini izliyen, İstanbul tekstil tekellerinin en büyüklerinden birinin sahibinin **«şuh ve sehhar»** karısı yanındaki bir diğer haspaya eğilmiş:

— Şekerim, iyi ki buradayız. Aşağıda leş gibi ter ve soğan kokuyordur şimdi...

***

Bir tane daha aktarıp, bugünkü Tırmık'ı noktalayalım. Ancak bunu da bizzat görmüş değiliz. Bize aktaran gazeteci arkadaşımız, kendi gazetesine verdi. Ama bu büyücek tirajlı gazetenin yönetim kademesi «AP'ye bu kadar sataşmayalım» deyip bu minik «not»u kullanmadı. Arkadaş da «elimde kalmasın» deyip bize verdi:

Trakya'dan gelen -hadi kenti de söyleyelim: **Çorlu-** 60 kişilik bir grubun, mitinge katılma **ödeneklerini** alıp mitinge katılmadan **tüymelerini** önlemek için, İstanbul'daki AP yöneticilerinden biri dahiyane bir buluş yapmış. Adam başına ödedikleri yüz liraları ortadan bölmüş. Gengster filmlerindeki numaralara benziyen bir numara ile grubun tümünü alanda ve mitingin sonuna kadar tutmuş. Mitingden sonra paraların öteki yarıları dağıtılırken, gruptan biri nefis bir Trakya ağzı ile seslenmiş:

— A be kardeşlik, bari bir makara seloteyp bul bize...

***

AP'nin bu koskoca mitinginden niye bu hafif gözlemleri, şaka yüklü olayları seçtik. Başka anlatacak bir şey yok muydu?

Yoktu.

Burjuvazinin, kitlelere haykıracak sözü, onları eyleme çağıracak sloganları yok. Alan'larda konuşamıyor artık burjuvazi. Çünkü sözü yok.

TÜRK NAZİLERİ 1965-1973 (3.bölüm)

ENDER KAMİL BOYACI

- 20 -

Cami yakma oyunları, ve Islahiye olayları

Daha önce çeşitli örnekleri görüldüğü gibi, «intihar» tertibinin altında işkence ve cinayet vardır. Herşeyden önce «dinamit alış-verişi» tam bir tertiptir. Zira, Demiröz'ün görevli bulunduğu yerdeki üç görgü tanığı, Altınay'ın herhangi bir şey vermediğini sadece konuştuğunu açıklamışlardır. Otopsi raporunda vücutta darp izine raslanmadığı söylenmekte ise de, otopsi sırasında içeride bulunan Ahmet Altınok adındaki tıp öğrencisi, Altınay'ın sağ el büyük parmağında iki ufak delik gördüğünü açıklamıştır. Üstelik otopsi raporunda «kalbin patlamış olduğu» yazılıdır ki, bunun da, Hıdır'ın elektrik cereyanına tabi tutulmasının ya da polisin sık sık başvurduğu «Adam Pompalama» metoduyla itirafa zorlamasının sonucu olması ihtimali çok kuvvetlidir. En önemli nokta ise, Günaydın Gazetesinde çıkan resimdeki camın kırılış biçimi ile daha sonra savcılık soruşturması sırasında çekilen ve Milliyet Gazetesinde çıkan resimdeki camın kırılış şeklinin farklı olması, ikinci resimde kırığın daha genişlemiş bulunmasıdır.

Bir köylü çocuğu olan ve aynı zamanda gece lisesinde okuyan 19 yaşındaki Hıdır Altınay'ın, kısa bir süre önce Hacettepe Üniversitesi'ndeki müstahdem direnişini başlattığı ve bu yüzden polisin gazabına uğradığı bilindiğinden, bu cinayet inkâr edilemeyecek bir gerçeklik kazanmaktadır. Nitekim, sendikacı arkadaşlarının Hıdır'ın dinamit vermediğini açıklamalarından sonra polis takibi ve baskısı altına alınmaları da, Emniyet (!) makamlarının «suçluların telâşı» içinde olduklarını kanıtlamaktadır. Hıdır Altınay, Necmettin Giritlioğlu'dan sonra tertiple öldürülen ikinci devrimci sendikacıdır.

ALİ HAN ULUĞ'UN ÖLDÜRÜLMESİ

Hıdır Altınay'ın hunharca ve canavarca katlinden birkaç gün sonra, Sivas Yıldızeli İlçesi TİP Sekreteri ALİ HAN ULUĞ evinde kafasından tabanca kurşunu ile vurularak öldürülmüştür. Parti görevlileri, Uluğ'un ilçe binasına gelmemesi üzerine evine gittiklerinde cesedi ile karşılaşmışlardır. Daha, Amasya TİP İl Başkanı Şerafettin Atalay'ın katilleri bulunmadan, aynı bölgede, bir başka TİP yöneticisinin öldürülmesi, kolluk kuvvetlerinin himayesinde hatta onların teşvikiyle devrimci katliamının sürdürüldüğünü göstermektedir. Nitekim Atalay'ın kaatilleri yakalanmazken, Amasya'da faşist komandolar bu defa da Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu üyelerine saldırmışlar, öldürülen TİP il başkanının kardeşi Abdullah Atalay ile beş öğrenciyi dövmüşlerdir.

Şerafettin Atalay'ın, Hıdır Altınay'ın ve Ali Han Uluğ'un öldürülmeleri, 1971 rejiminin habercisi olan olaylardır. Faşizm, bütün gaddarlığı ve hunharlığı ile İNSAN AVI PARTİSİ PROVALARI yapmaktadır.

CAMİ DİNAMİTLEME OYUNLARI VE İSLAHİYE OLAYLARI

Faşist rejim için puslu bir hava gerekli olduğundan, kargaşa ortamı yaratmak için Hitlervarî usullere de başvurulmuştur. 1968 Ağustosunda İzmir Hisar Camisine konan bomba olayı akıllardadır. Faşistler ve nazi militanları dinci-ümmetçi ideolojinin pençesindeki bilinçsiz halkı, camilere dinamit ve bomba koyarak, devrimci kadrolara karşı tahrik etmişlerdir.

1971 yılının Mart ayında Kırıkkale'de bir camide bomba patlatılmış, Malatya'nın Yeşiltepe köy camisine yerleştirilen bir bomba, sözümona patlamadan ele geçirilmiştir. Diyarbakır'ın Parlısefa Camisinde Kur'anın yakıldığı iddiası ortaya atılarak halk kışkırtılmıştır.

YARIN
KIRIKHAN OLAYLARI

Bir süre önce Yapı İşleri 1. Bölge Müdürlüğünde yapılan irade beyanı uygulamasında da BAYSEN YSİ-İş Sendikasından fazla oy almıştı. Oylamaya katılan BAYSEN üyesi işçilerden bir grup görülüyor.

Yapı İşleri 1. Bölge Müdürlüğünde toplusözleşme yetkisini BAYSEN aldı

BAYSEN: "Uzlaşmacı engeller aşılıyor,,

DİSK'e bağlı Baysen İstanbul Şubesi Yol-İş Federasyonu'na bağlı YSİ-İŞ Sendikası'nın 4-5 aylık engellemesine rağmen Yapı İşleri 1. Bölge Müdürlüğünde toplusözleşme yetkisinin kesinleştiğini açıklamıştır.

Toplusözleşmenin kesinleşmesi üzerine İSTA Ajansına açıklama da bulunan sendika yetkilileri, 189 işçinin daha önce toplusözleşme yetkisi kesinleşmiş Yapı İşleri Genel Müdürlüğü işyerlerinin sözleşmesi kapsamına alınacağını açıklamışlardır. Baysen İstanbul Şubesi Yetkilileri, bütün engelleme ve sendikanın işyerinde etkisizleştirilmesi çalışmalarına rağmen Baysen'in örgütlü gücünün geriletilemediği olduğunu belirterek; yetki sorunun 4-5 aylık bir gecikmeye uğramasını sorumluluğunun YSİ-İş Sendikası yöneticilerine ait olduğunu söylemişlerdir. Yapılan açıklamada, toplusözleşme yetki prosedürünün iki kez yenilendiğini ve bir kez irade beyanı uygulamasına gidildiğini ve her keresinde Baysen'in üye çokluğuna sahip olduğunun kanıtlandığını belirtmiş, YSİ-İş'in Baysen Şube Yöneticilerini üye göstermek dengesizliğine de düştüğünü söylemişlerdir.

YSİ-İş yöneticilerinin yetki almak için daha başka sahteciliklere de yöneldiğini belirten Baysen yetkilileri, YSİ-İş'in önceki yetkiye dayanarak toplusözleşme kapsamı dışına itmeğe çalıştığı 28 işçiyi yeni isteminde üyeleri olarak göstermeye çalıştığını açıklamışlardır. Bütün bu gelişmelere rağmen yetkinin kesinleşmiş olmasının işyerlerindeki birlikle sağlandığını açıklayan Şube Yöneticileri Baysen'in yetkisinin kesinleşmesinden sonra YSİ-İş Yönetim yandaşlarının ilan tahtasına asılmış yetki ilanının parçalanmasını kınadıklarını belirtmişlerdir.

Beton-İş Sendikası Başak Kiremit ve Merinerit'te örgütlendi...

"Beton-İş Izmir ve Eskişehir'de hızla örgütleniyor,,

Beton-İş Sendikası'nın İzmir ve Eskişehir'de toprak işçileri nin örgütlenmesi savaşımının genişlediği belirtilmiştir. İzmir'de kurulu Merinerit Sanayii ve Eskişehir'de kurulu Başak Kiremit Fabrikasında örgütlenmelerin gerçekleştirilmesi üzerine basına açıklamada bulunan Beton-İş Genel Başkanı Mustafa Ayan, Eskişehir'de kısa bir dönem sonra Bölge Temsilciliğinin kurulacağını söylemiştir.

«İŞVERENİN ÇABALARI ÖRGÜTLÜ GÜÇLE GERİLETİLİYOR»

Son dönem örgütlenmeler üzerine açıklamalarda da bulunan Ayan, Merinerit işçilerinin toprak işkolunun sınıf ve kitle sendikacılığı ilkeleriyle donanmış Beton-İş Sendikasında bütünleştiğini belirtmiş, toplusözleşme yetkisi isteminde bulunulduğunu; yetkinin Bölge Çalışma Müdürlüğü tarafından Beton-İş Sendikasına verilmesine rağmen işverenin toplusözleşme görüşmelerine katılmayarak Bölge Çalışma Müdürlüğüne yasal sürenin dışında itiraz ettiğini söylemiştir. Ayan, ikinci bir yetki isteminde de bulunulduğunu belirterek şunları açıklamıştır:

«Girişimlerinden sonuç alamıyan işveren Beton-İş Sendikası saflarında kenetlenmiş olan işçilere büyük paralar teklif ediyor. Ancak sınıf ve kitle sendikacılığını kendi işyerlerindede yaşama geçirmek isteyen kadınlı erkekli işçiler kararlılık ve inançla işverenin istemlerini geri çevirmişler, kazandıkları mevzileri korumuşlardır. Sendikal eğitim çalışmasını da gündeme getirerek eğitim çalışmalarına başlamışlardır.»

Merinerit işçilerinin toplusözleşmeyle ileri haklar getirileceğini belirten Beton-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa Ayan toplusözleşmenin kısa bir süre içinde başlayacağını da açıklamıştır.

«ESKİŞEHİR TOPRAK İŞÇİLERİ İLK KEZ SINIF SENDİKACILIĞI SAFLARINDA»

Öte yandan Eskişehir'de kurulu Başak Kiremit Fabrikasında Beton-İş Sendikası'nın örgütlenme çalışmalarını ilerlettiğini de açıklayan Mustafa Ayan, Türk-İş üyesi Çimse-İş Sedikası'nın daha önce yetkili olduğu işyerinde 150 işçinin çalıştığını kısa süre içinde toplusözleşme yetkisinin kesinleşeceğini belirtmişdir.

Çimse-İş Sendikası yöneticilerini de eleştiren Ayan, Eskişehir'de ilk kez toprak işçilerini sınıf ve kitle sendikacılığı ilkeleriyle donanmış Beton-İş Sendikasında örgütlenmiş olmasının önemine değinmiş, bölgede artan bir çaba gösterilerek örgütlenmenin genişletildiğini vurgulamıştır.

5 cam fabrikasındaki uyuşmazlıkta uzlaştırma kurulu oluşturulamadı

Hürcam-İş Sendikası'nın Şişe Cam Holding'e ait 5 önemli Cam fabrikasında sürdürdüğü toplusözleşmenin uyuşmazlıkla noktalanmasından sonra uzlaştırma kurulunda «tarafsız aracı» seçimi gerçekleştirilememiştir.

Hürcam-İş Sendikası'nın Genel Merkezinden edinilen bilgiye göre Uzlaştırma kuruluda işveren ve sendika temsilcilerinin onayını almış bir kişi seçmek zorunluluğu bulunmaktadır. Uzlaştırma Kurulu seçiminin önümüzdeki günlerde gerçekleştirilmesi isteğinde olduklarını belirten sendika yetkilileri, Cam işçilerine işveren tarafından geri bir sözleşme dayatılmak istendiğini açıklamışlardır. Uyuşmazlığa düşülmesi konusunda işverenleri kınayan yetkililer edinilmiş hakların geriye götürülemiyeceğini söylemişlerdir.

Bilindiği gibi Hürcam-İş Sendikası İstanbul'da kurulu Topkapı Şişe Cam, Teknik Cam, Gebze de kurulu Çayırova Cam Elyaf ve Çayırova Cam İşleme ve Mersin'de kurulu Anadolu Cam Sanayiinde çalışan 3000 işçi adına toplusözleşme görüşmelerine başlamıştı. Ancak Şişe Cam Holding'in ücretlerde düşük artışlar ile Sosyal hakların dondurulması veya çok az arttırım istemesi üzerine uyuşmazlığa düşülmüştü.

ara da bir

Sahtecilik ve çözüm yolu

HALİL HAYTA

575 sayılı toplu iş sözleşmesi kanununun yürürlüğe girmesi, iş yerlerindeki yetkili sendikanın tespitinde üye kayıt fişi sistemini getirmiştir. Bu sistemle sendikaların iş yerlerinde yetki alabilmesi için o iş yerindeki işçilerin salt çoğunluğunu üye yapması gerekmektedir.

Ancak bir yanda işçi sınıfının ekonomik demokratik savaşım örgütleri olan sendikaların gelişmesi diğer yanda sermayenin değirmenine su taşıyan uzlaşmacı sendikaların varlığı, iş yerlerinde yetki uyuşmazlıklarının meydana çıkmasını doğurdu. Bu uyuşmazlıkların çözümü üye kayıt fişleri üzerinden, bölge çalışma müdürlüklerince karara bağlanmakta, itiraz merci olarakta iş mahkemeleri gösterilmektedir. Bu durum işçi sınıfına ihanet içinde bulunan uzlaşmacı sendikaların sahte fiş düzenlemesine yol açacaktır.

Bu günkü düzende sömürüyü katmerleştiren uzlaşmacı sendikalar gizli veya açık şekilde nasıl himaye ediliyor lar ise sahte afiş sistemi de aynı şekilde himaye edilmekte dir. Bu gün hemen hemen işveren kuruluşları da dahil olmak üzere bir çok kuruluşlar sözde sahte fiş sistemine karşı gelmektedirler. Buna rağmen uygulama halen devam etmekte ve bu gidişle de devam edeceğe benzemektedir.

Sahte fiş uygulaması aleyhinde birikimlerin patlama döneminde geldiği zamanlarda, bazen yargı organları, bazende idari kademelerce çeşitli isimlerde uygulamaya konulan sahteciliği önleme tedbirleri somut çözüme ulaşamamaktadır. Sahtecilik adeta dokunulmazlık kazanmış, sınıf ve kitle sendikalarına karşı düzenin kurumlarının himayesine girmiştir.

Sahteciliği önleyici tek tedbir referandumdur. Ancak değil referandum, durum tespitleri dahi yargıtayca bozulmakta, yetki sorunları aylarca ve hatta yıllarca ortada bırakılmaktadır.

Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin son kararına göre bir toplu iş sözleşmesi yetkisi uyuşmazlığında, taraflar arasında veya taraflardan birinin yapacağı sahtecilik iddiası, mahkemelerce duruşma yapılarak ve bilirkişi tetkikatı yapılarak sonuçlandırılacaktır. Yukarıda da açıklandığı gibi bu durumda uyuşmazlık uzun süre çözüme bağlanamıyacaktır. Bunu fırsat bilen ve ellerinde işkolu yetkisi bulunan sendikalar, işkolu esasına göre sözleşmeler yaparak işçileri kendi sendikalarına aktarmaya çalışacaklardır. İşkolu yetkileri ise genellikle Türk-İş'e bağlı sendikaların elindedir. Bu durum ayrıca işyeri toplu iş sözleşmelerini ortadan kaldıracaktır.

İşçi ücretlerinin dondurulmasının gündeme getirildiği; işveren kuruluşlarının işkolu toplu iş sözleşmesi sisteminin yasallaşmasını ve genelleşmesini istedikleri bu günlerde, Türk-İş'in talebi üzerine Çalışma Bakanlığı'nın durum tesbitini yürürlükten kaldırdığı bu günlerde, Yargıtay'ın işyeri toplu iş sözleşmelerinin yetkilerini açıkda bırakacak nitelikte olan sahtecilikle ilgili kararının değiştirilmesi şarttır.

Bununla ilgili olarak konu Yargıtay genel kuruluna götürülerek değiştirilebileceği gibi esas kalıcı çözüm yolu yasama organının zorlanması ve işçi sınıfımızın güncel istemlerinden olan referandumun gerçekleştirilmesidir.

Can veren Kireçlik Ocağı işçileri yapayalnız

Kireçlik Ocağında..

★ ZONGULDAKLI MADEN İŞÇİLERİ İŞ CİNAYETLERİNİN BİTMESİ İŞGÜVENLİĞİNİN, İŞÇİ SAĞLIĞININ SAĞLANMASI VE 6 SAATLİK İŞGÜNÜ İSTİYORLAR...

★ «PEKİ» DİYORUZ, YA ÖRGÜTÜNÜZ, SENDİKANIZ, O NE YAPIYOR... SENDİKASIZMISINIZ SİZ YOKSA. HEPSİNİN YÜZÜNÜ BİR GÜLÜMSEME KAPLIYOR. ACILI YANIK BİR GÜLÜMSEME YANI «VAR» DİYORLAR, «HERKEZ VAR DİYOR. BİZDE SORANLARA VAR DİYORUZ. AMA ŞİMDİYE KADAR GÖREN OLMADI ONLARI»

★ «PATLAMANIN ARDINDAN ARKADAŞLARA YARDIM EDEBİLMEK İÇİN SAĞLIK ODASINA KOŞTU. KAPI KİLİTLİYDİ. OMUZLADIK AÇTIK. ALETİ VARDI. SARILDIK ONA, BİR İŞE YARAR DİYE... AMA ÇALIŞMADI. BİZİM SAĞLIK ODASININ TÜM TEKNİK CİHAZIDA BUNDAN İBARET ZATEN.»

Açıyoruz devlet istatistiklerini, bakıyoruz. Falanca yıl, falanca yer de, şu kadar kişi İşkazası sonucu» hayatını kaybetmiştir, «İş kazasından» ölenlerin büyük çoğunluğu, filanca işi yapmaktadır.

Açıyoruz, renkli, basına bakıyoruz. Eğer lütfedip yazmışlarsa diyorlar ki «Fişmekan yerde şu kadar kişi iş kazası sonucu öldü.» Örnekler daha çok, bakanların, müsteşarların, genel müdürlerin, ve benzerlerinin ağızlarından çıkan sözler hep «İş kazası». Peki neden? Neden bu kadar çok iş kazası? Cevap ise çok açık «Kem-Küm»...

Değil. Bu olup bitenler, bu yitip giden canların, bu akan karların ifadesi «İş kazası» değil. Sözlükler «Kaza» kelimesinin karşısında «istenmeden, bilinçsizce, rastlantı sonucu yapılan işler» yazıyor. Bu ölümler istenmeden, bu ölümler bilinçsizce, bu ölümler rastlantılar sonucu doğmuyor. Bunların her biri, her ölüm «Daha çok kâr» ilkesinin getirdiği, işçiyi insan olarak değil, makinanın bir parçası, üretimin bir halkası olarak gören zihniyetin bilerek işlediği, birer iş cinayetidir.

Böyle bir cinayetin korkunç örneklerini geçenlerde yaşadık. Renkli basında bol renkli resimlerle izledik, «17 kişi Zonguldak Maden Ocaklarında grizu patlaması sonucu öldü.» diye. Ve öylece kaldı. Olayın üzerinden çok geçmemesine rağmen renkli basın sustu, ilgililer sustu, Zonguldak Maden İşçileri Sendikası sustu. Bir daha ki grizu patlamasında «Ne kadar üzüldüklerini» söylemek için sustular.

Ama bir gerçek hala yaşanıyor Zonguldak'ta. Maden işçilerinin bi tip tükenmez çilesi sürüyor. Yani değişen bir şey yok. Daha önceki yazılarımızda «Daha çok kâr» için değişmeyen bu gidişin bir kısmından söz etmiştik. Şimdi ikinci kısmını ele almak istiyoruz. Yani ilk yardım ve sağlık konusunu.

Kireçlikte çalışan madencilerin çoğu Bayatlı köylüleri... Bayatlılar cenaze töreninde. Bu cenaze töreni ilk değil. Son da olmayacak. Bunu biliyorlar. Bunu bilmek eziyor, kederli çökük insanlar haline getiriyor onları...

İşte Sağlık Odası... Hep kapalı...

Biz soruyoruz, Zonguldak Kireçlik Ocağı Madencileri anlatıyor. Umutsuz herbiri, yarınından endişeli, yıllar süren ölüm bekleyişinin nasıl noktalanacağından habersiz. «Her yıl» diyorlar, «15-20 kişi ölür bu ocaklarda su patlaması ya da grizudan. Grizu patlaması ya da kanalları su doldurması olmamalı elbette ama oldumu da yine çaresisiz buralarda. Aynı ocaklarda çalışırdık ölenlerle. Yarısı patlamadan öldüyse yarısı da kurtarma yapılamadığı için, kaza sonrası ilk yardım ulaştırılamadığı için öldü...» diyor. Ve ekliyor «Son kazada kurtarma arabası 1.5 saat sonra olay yerine geldi.»

Dedik ya hepsi gamlı, hepsi endişeli geleceğinden. Üstelik 17 arkadaşlarını kaybedeli çok olmamış. Gözleri dolu dolu çoğunun. «Yaralarınızı deşiyoruz. Ama kusura bakmayın» diyoruz. «Deşilmeyen yara iyileşmez» diyorlar ve devam ediyorlar anlatmaya.

«Patlamanın ardından arkadaşlara yardım edebilmek için sağlık odasına koştu. Kapı kilitliydi. Omuzladık açtık. Oksijen aleti vardı. Sarıldık ona bir işe yarar diye. Ama çalışmadı. Bizim sağlık odasının tüm teknik cihazı da bundan ibaret zaten. Bir de SSK'ya bağlı dispanser var. Armutcuk üretim bölgesinin tek dispanseri. Bizim ocağa uzaklığı 25-26 kilometreyi bulur. Yolu bozuk. Hafif yaralıyı oraya götürmeye kalksan yolda ölür zavallı. Ulaştırsan da bakımsızlıktan ölür. Yani seçenek yok kazanın sonu ölüm.»

BİR SENDİKA VAR AMA...

«Peki» diyoruz, «Ya örgütünüz, sendikanız. O ne yapıyor. Sendikasız mısınız siz yoksa.» Hepsinin yüzünü bir gülümseme kaplıyor. Acılı, yanık bir gülümseme yani. «Var» diyorlar. «Herkes var diyor. Bizde soranlara var, diyoruz. Ama şimdiye kadar gören olmadı onları.» Ve ekliyorlar. «Bir arkadaşımız tesadüfen rastgelmiş birisine. demiş ölüyoruz, kırılıyoruz burada yardım edin. Zonguldak Maden İşçileri Sendikasının başı ise «Sizi kimler kışkırtıyor.» demiş ona karşılık. Var, işte böyle bir sendikamız var. 1946'dan buyana çöreklenmişler üstümüze, gitmiyorlar.»

İşte böylesine yanlız, böylesine terkedilmiş, böylesine kimsesiz Kireçlikli, Zonguldaklı maden işçileri...

Ama kararlılar, kendilerini ölüme götüren konuları yıkmaya insanca çalışılacak bir ortamı sağlamaya kararlılar. Mücadele hedeflerini belirlemişler. Üzerine yürüyecekler bu hedefleri gerçekleştirmenin, bugün mü, yarın mı bilinmez ama çok yakında olduğu açık kurtuluşlarının...

Genel-İş Anadolu Yakası Genel Kurulundan bir görünüm...

ANDAÇ, PETROL-İŞ SENDİKASININ TPAO İŞYERLERİNDEKİ GREVLERİ ÜZERİNE GÖRÜŞLERİNİ BELİRTEREK, GREVLERİN HAKSIZCA ELEŞTİRİLMESİNİN İŞÇİ SINIFINA BİR İHANET VE ALÇAKLIK OLACAĞINI SÖYLEDİ.

ANADOLU YAKASI ŞUBE GENEL KURULUNDA KONUŞAN ERTAN ANDAÇ «ÜCRETLERİN DONDURULMASI GİRİŞİMİNİ KINIYORUM» DEDİ.

Genel-İş Anadolu Yakası Şube Genel kurulu toplandı

E. Andaç, "Petrol-İş grevlerini kırmak alçaklıktır,, dedi

İSTANBUL (İSTA)

DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası İstanbul Anadolu Yakası Şube Genel Kurulu toplanmış ve başkanlığa yeniden Tayyar Ergi getirilmiştir.

Önceki gün toplanan Genel Kurulda Şube Başkanı Tayyar Ergi'den sonra bir konuşma yapan Genel-İş Sendikası Genel Sekreteri Ertan Andaç, ücretlerin dondurulması girişimlerine karşı çıktıklarını belirterek, bugünkü iktidarın emeğe ve emekçilere yakın bir iktidar olduğunu belirtmiştir. Andaç, umutları kırmadıkça iktidarın destekleneceğini de belirterek, bugünkü iktidarın emeğin ve emekçilerin gerçek iktidarı olmadığını söylemiş, ücretlerin dondurulması girişimlerine karşı çıktıklarını açıklamıştır. Andaç, konuşmasına özetle şöyle devam etmiştir.

«Başbakan sayın Ecevit'in Almanya'ya giderken birden bire ortaya attığı ücretlerin dondurulması konusunu oluşturmak ve kamuoyu yaratmak için uzlaşmacı ve sarı konfederasyonun başkanı ile yaptığı görüşmelerdeki tutum akıl almaz bir tutumdur. Ülkemiz, halkımız ve köylülerimizin yaşam düzeyinin düzelmesi siyasal olduğu kadar ekonomik bağımsızlığımızın sağlanması, sanayileşmemizin gerçekleşmesi, çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmamız için işçi sınıfına da bir fedakârlık düşerse, elbetteki bu fedakârlığı en başarılı biçimde işçi sınıfı yapar. Ama, bilinmelidir ki, bu fedakârlık işçi sınıfı bilimi öğretisinin ölçüleri içinde olursa yapılır ve kabul edilir.»

Genel-İş Sendikası Genel Sekreteri Ertan Andaç, Petrol-İş Sendikasının TPAO işyerlerindeki grevlerine de değinerek, Petrol-İş Sendikasının grevlerinin eleştirilmesinin işçi sınıfına bir ihanet ve alçaklık olacağını belirtmiş, grevi arkadan hançerleme girişimlerinde bulunanların ücretlerin doldurulması girişiminde bulunduklarını açıklayarak Petrol-İş Sendikasının grevlerini desteklememek mümkün değildir demiştir.

Bir gün süren Genel Kurul sonunda Şube Başkanlığına yeniden Tayyar Ergi getirilmiştir,

Demirci olaylarıyla ilgili

(Baştarafı 1. Sayfa'da) Kellesini istiyoruz» sloganları atılmış, «Tanrı Türkü Korusun» sözleri sık sık tekrarlanmıştır. Marşlar söylenmiş taşlar atılmış, ortalık kana ve ateşe bulanmıştır. Bir zamanlar okulu militan yuvası haline getirenler, bu olayların başlıca sorumlularıdır. Ortalığı yakıp yıkanlar kız ve erkek talebe yurdunda barındırılmışlardır. Tahripçileri burada hazırlanmıştır.

Öteyandan geceyi Manisa'da geçiren İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı dün sabahın erken saatlerinde helikopterle Demirci'ye gitmiştir. Bakanın bu incelemelerine Jandarma Genel Komutanı Korgeneral Sahap Yardımoğlu da eşlik etmiştir.

Bu arada Manisa Valisi Mustafa Yörükoğlu, bıçaklanarak öldürülen öğrencinin eğitim enstitüsü birinci sınıf öğrencisi Mustafa Tan değil, öğretmen okulu son sınıf öğrencisi Yıldırım Coşar olduğunu bildirmiş ve öğrencinin ilerici olduğunun saptandığını da belirtmiştir.

★ Demirci'de dün sabah bir evi basan yüzleri maskeli kişiler, Ramazan Demiröz adlı bir şahsı eşini ağaca bağladıktan sonra iple boğarak öldürmüşlerdir.

★ İlerici Gençler Derneği Genel Sekreteri Alaeddin Taş Demirci'deki olaylarla ilgili olarak yaptığı açıklamada, faşist güçlerin, Malatya, Pazarcık, Kars, Iğdır ve Demirci'deki olaylarla hükümeti çekebildiklerince sağa çekerek, [illegible] arama çabası içinde olduklarını belirtmiştir.

ANKARA

★ Emek Mahallesi 4. Caddeden geçmekte olan Urfa Ticaret Lisesi öğrencisi Mehmet Çevik, bir grup tarafından açılan ateş sonucu başından ağır yaralanmıştır. Yaralı öğrenci Numune Hastanesinde ameliyata alınmış, ancak, kurtarılamayarak ölmüştür.

★ Kayaş Tepecik Mahallesinde oturan Halil Çakmak'ın evine ve Abidinpaşa'da Mehmet Özdiş'e ait bir bakkal dükkanına atılan patlayıcı maddeler hasara yolaçmıştır.

★ Dikmen Öveçler semtinde polisler ile silahlı çatışmaya giren bir gruptan iki kişi yakalanmıştır. Emniyet yetkilileri bu çatışma sırasında polis otosunun devrilmesi nedeniyle iki görevlinin yaralandığını bildirmiş, tedavi edildiklerini söylemişlerdir. Sanıklardan Tahsin Nazlıer ile Ridvan Yan ifadeleri alındıktan sonra tutuklanmışlardır.

SOMA

★ Nail Çelik isimli TÖB-DER üyesi bir öğretmen gece evine giderken önünü kesen 10 kişilik bir grubun saldırısına uğramıştır. Öğretmen Nail Çelik, saldırganların elinden kurtulabilmek için bıçağını çekmiş, çıkan çatışmada saldırganlardan biri öğretmen tarafından bıçaklanarak öldürülmüştür. TÖB-DER'li öğretmen de çeşitli yerlerinden yaralanmıştır.

NATO

(Baştarafı 1. Sayfa'da) kat maalesef Türkiye Başbakanının hergün yaptığı kışkırtıcı konuşmalar bu diyaloğu pek kolaylaştırmayacaktır.

Yunanistan'ın, Türkiye tarafından tehdit edilmekte olduğu gibi bir hissin mevcut olduğu söylenebilir ve her iki tarafta da mevcut olan bu his karşılıklı güvensizliğe dayanmaktadır.»

Bu arada Yunanistan büyükelçiliğinin bir sözcüsü, Karamanlis ile Ecevit arasında bir buluşma olasılığının mevcut olduğunu ancak bunun kesin olmadığını söylemiştir.

Büyükelçilik sözcüsü, Bülent Ecevit'in de Washington toplantılarından sonra New York'a gideceğini ve iki Başbakanın New York'ta buluşma olasılığının daha kuvvetli olduğuna işaret etmiştir.

Karamanlis'in de ABD'de bulunduğu süre içinde F. Almanya, İngiltere, Kanada Başbakanları ve NATO Genel Sekreteri Luns ile birer görüşme yapacağı belirtilmiştir.

KİPRİYANU'NUN AÇIKLAMASI

Kıbrıs Rum Yönetimi Lideri Spiros Kipriyanu, Amerika'nın Türkiye'ye uyguladığı silah ambargosunun kongre tarafından kaldırılmasının, «korkunç sonuçlara ulaşabilecek bir başlangıç» olacağını söylemiştir.

Anadolu

(Baştarafı 1. Sayfa'da) nin 22'sinin, Genel Müdürlüğün çoğunluğunun, Ankara'daki 11 Anadolu Bankası şubesinin 10'unun, İzmir'deki 7 şubenin ise 7'sinin AB-SEN'den istifa ederek BANK-SEN'e geçtiklerini belirtmiş bu durumun tekellerin ve parababalarının sömürüsü ve sarı sendikacılığın baskısı altındaki diğer işçiler için de yeni bir umut ve güç kaynağı olduğuna işaret etmiştir. Serdar, bu durumun BANK-SEN'in DİSK ilkelerini başarıyla hayata geçirmesinin bir kanıtı olduğunu da ifade etmiş, BANK-SEN'in tempolu ve kararlı örgütlenme çalışmalarını sürdüreceğini ve işkolundaki tüm işçilerin birliğini, işçi sınıfının bilimi ve DİSK ilkeleri etrafında BANK-SEN çatısı altında durmaksızın geliştireceğini belirtmiştir.

Öteyandan Anadolu Bankası emekçilerinin de BANK-SEN'de örgütlenmelerinin, BANK-SİF'i ciddi bir bunalım içine düşüreceği bildirilmektedir. Öğrenildiğine göre Anadolu Bankası emekçilerinin BANK-SEN'de örgütlenmeleri önemli engelleri aşarak gerçekleştirilmiştir. Tek tek bütün şubelerde BANK-SEN şube yetkisi almayı başarmıştır. Bunun, bu işkolunda ilk kez görülen bir yöntem olduğu ifade edilmektedir. Ayrıca, BANK-SEN, böylelikle birden çok bankada örgütlenmiş olmaktadır. Sendikal çevreler, bunun, BANK-SEN'in gücünü gösteren bir diğer kanıt olduğunu belirtmektedirler.

Işık

(Baştarafı 1. Sayfa'da) ele alındığını belirtmiş ve «Sonuca yaklaşmak olasılığının arttığını» söylemiştir. Işık, sonuç hakkında kesin birşey söyleyemeyeceğini de kaydetmiş, «Ancak, ambargo devam ettiği sürece Türkiye'nin NATO içindeki ilişkileri, bugüne kadar takip ettiği seyri devam ettirmek olanağı bulamayacaktır» demiştir. Milli Savunma Bakanı, bu arada Sovyetler Birliğiyle başlayan yakınlaşma konusuna da değinmiş, bu yakınlaşmanın ambargo konusu ile ilgili olmadığını belirterek, «Sovyetlerle ilişkilerin düzelmesinde NATO'ya ters düşen birşey yoktur» demiştir.

Milli Savunma Bakanı Hasan Esat Işık, Yankı Dergisine yaptığı açıklamada, NATO ittifakı içinde ülkelerin olanakları ölçüsünde, olanakları eksik ülkelere katkıda bulunmaları gerektiğini kaydetmiş ve şöyle demiştir:

«Bunun en iyi çaresi, eksik olan malzemelerin tamamlanması yerine, bu eksiklerin kendi kaynaklarından tamamlanması için olanak sağlamaktır. Artık NATO da anlamıştır ki, taşıma su ile değirmen dönmez. Ambargo sorunu tüm NATO ülkelerini ilgilendiren bir sorun haline gelmiştir. Konu, üye ülkeler tarafından daha bilinçli bir şekilde ele alınmaktadır. Böylece sonuca yaklaşma olasılığı artmıştır. Ancak sonuç konusunda Amerikan yetkilileri bile kesin bir şey söyleyemediğine göre, ben de kesin birşey söyleyemem. Ama şurası bir gerçektir ki, ambargo devam ettiği sürece Türkiye'nin NATO içindeki ilişkileri, bugüne kadar takip ettiği seyri devam ettirmek olanağı bulamayacaktır.

Işık, bir soru üzerine Sovyetler Birliği ile son yakınlaşmanın ambargo sorunu ile ilişkili bulunmadığını belirtmiş, «Bizim için esas olan, mümkün olduğu kadar geniş ölçüde birçok ülke ile yakın ilişkiler kurabilmek ve karşılıklı güven yaratabilmektir. Bu Türkiye'nin genel politikasının bir gereğidir» demiştir.

Işık, ulusal güvenliğin teminatının sadece silah ve askeri güç olmadığını ifade etmiş, şöyle konuşmuştur:

«Dostluklar kadar karşılıklı güven de askeri güç kadar ulusal güvenliğin değerli bir unsurudur. Bizim bütün ülkelerle, özellikle komşu ülkelerle aramızdaki karşılıklı güveni artırmaya önem vermemizin önemli sebebi budur. Sovyetlerle ilişkilerin düzelmesinde NATO'ya ters düşen birşey yoktur. Çünkü NATO'nun amacı karşısındaki grubu ezmek değildir. Onunla iyi ilişkiler kurup, dünya barışını sağlam temellere dayandırabilmektir.»

Kıbrıs

(Baştarafı 1. Sayfa'da) sonrasında Kıbrıs sorununun ve emekçi halkın durumunu ele alan boyutu tartışıldığı ve bazı kararlar alındığı bildirilmektedir. Alınan kararlar henüz basına açıklanmamıştır. Kongrenin bitiminden önce Politika muhabirine özel bir demeç veren AKEL Merkez Komitesi ve Politbüro üyesi Poumpouris Michalis, Kıbrıs sorununun Türklerle Rumlar arasında bir mesele olmadığını tekrar etmiş, bu sorunun emperyalist bir komplo sonucu ortaya çıktığını kaydetmiştir. Michalis, Birleşmiş Milletler kararlarının hayata geçirilmesiyle bu sorunun çözüme kavuşacağını da sözlerine eklemiştir.

AKEL'in 14'ncü Kongresinde Kıbrıs halkının sosyal, ekonomik ve politik tüm sorunlarını kapsayan, ele alan ve çözüm yollarını belirleyen tartışmaların yapıldığını belirten Michalis, «Örgütsel sorunlar kadar, ideolojik faaliyetlerimiz de kongremizin üzerinde durduğu çalışmalar arasındadır» demiştir.

Kıbrıs Emekçi Halkının İlerici Partisi AKEL'in MK ve Politbüro üyesi Michalis, gazetemiz muhabirine verdiği özel demeçte, Kıbrıs'ta faşist Yunan cuntası ve onu izleyen Türk askeri müdahalesinin sonuçlarının hâlâ sürüp gittiğini kaydetmiş, bu durumdan Rum kesimi kadar Türk toplumunun da etkilendiğini belirtmiştir. Partisinin Kıbrıslı Rumlar ile Türkler arasında hiçbir ayrım yapmadığını da vurgulayan Michalis, Birleşmiş Milletler kararlarının her iki toplumun da yararına olduğunu savunmuş, önemli olanın, Kıbrıs'ın bağımsızlığının, toprak bütünlüğünün ve egemenliğinin korunması olduğunu, bütün yabancı askerlerin ve üslerin ada'yı terketmesinin ve göçmenlerin evlerine yeniden dönme olanaklarının yaratılmasının gerekliliğini kaydetmiştir.

Geleceğin Kıbrıslı emekçilerin olduğunu da belirten ve «Gelecekten umutluyuz» diyen Michalis sözlerine şöyle devam etmiştir:

«Kıbrıs sorunu, Kıbrıslı Türkler ve Rumlar arasında yaratılmış olan ayrımlar demek değildir. Kıbrıs sorunu, emperyalizmin komploları sonucu ortaya çıkmıştır. Bu gerçeği hiç kimse gözardı edemez. Emperyalizm, Kıbrıs üzerinde komplolar kurmasaydı, Birleşmiş Milletler üyesi bir ülke, bir başka Birleşmiş Milletler üyesi ülkenin topraklarına asker sokamazdı.»

Kıbrıs Emekçi Halkının İlerici Partisi AKEL'in 14'üncü Kongre Sonuç Belgesinin önümüzdeki günler içinde açıklanması beklenmektedir.

Tekstil

(Baştarafı 1. Sayfa'da) 230 oy almıştır.

DİSK Yürütme Kurulu üyesi Mustafa Aktolgalı'nın Divan Başkanlığında yapılan Edirne Tekstil Sendikası Şube Kongresi sonunda Yönetim Kurulu asil üyeliklerine Sadık Kızanlık, Sebahattin Eruyanık, Ayşe Yazır, Mehmet Sandalyeci, Veli Çelik, Dilaver Kanber, Recep Üküncer, Salih Keser, Alaaddin Tezcan, Kâzım Kireklo, Ahmet Süzgün seçilmişlerdir. Kongrede ayrıca şube denetim ve onur kurulları ile Genel Merkez Genel Kurul delegeleri de seçilmişlerdir.

İKD: «Kadınların sorunu ancak

(Baştarafı 1. Sayfa'da) üyeliklere seçildiği Başkanlık Divanı seçiminden sonra saygı duruşu yapılmış ve daha sonra da divan başkanı konuklara söz vermiştir.

Bütün konuşmacı konukların alkışlarla selamlandığı ve konuşmacının sık sık «barış, dostluk, dayanışma» sloganları ile kesildiği Genel Kurul'da ilk konuşmayı Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Kadın Konseyi Başkanlık Divanı üyesi Maria Christofova yapmıştır. Christofova'yı Fransız Kadınlar Birliği adına Annie Massan'ın, ve Yunan Kadınlar Federasyonu Yönetim Kurulu üyesi Eleni Hacipetro'nun konuşmaları izlemiştir. Yabancı konukların konuşmaları arasında İKD delegelerinin, konuşmacının diliyle «barış, dostluk, dayanışma» sloganları söylemeleri ilgi ile izlenmiştir.

Yabancı konuklardan sonra Divan Başkanı Kongreye gelen yazılı mesajları sunmuştur. Demokratik Alman Cumhuriyeti Kadınlar Birliği'nin ve vize alamadığı için Genel Kurula katılamayan Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Kadınlar Konseyi'nin mesajlarından sonra Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin İKD Genel Kurulu'na gönderdiği mesaj okunmuştur. Mesajın ilk cümlesinden itibaren bütün delegeler ve konuklar ayağa kalkarak alkışlamaya başlamışlardır. Dakikalarca süren alkıştan sonra TKP Merkez Komitesi'nin mesajı tam bir sessizlik içinde, dikkatle dinlenmiştir. Mesajın sona ermesinden sonra gene olağanüstü bir alkış başlamış ve delegeler sürekli olarak «Türkiye İşçi Sınıfı Partisine Özgürlük» diye haykırmışlardır.

Daha sonra konuk olarak Genel Kurulda bulunan DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler konuşmasına başlamıştır.

KİMLER KATILDI?

Genel Kurula Uluslararası Kadın Örgütleri temsilcilerinden Sovyet Kadın Komitesi Temsilcisi Maria Christofova, Azerbeycan SSCB Kadın Konseyi Başkanlık Divanı üyesi ve delege başkanı Güllü Alilova, Fransız Kadınlar Birliği Merkez Yönetim Kurulu üyesi Annie Massan, Yunan Kadınlar Federasyonu Yönetim Kurulu üyesi ve Yunan Hukukçu Kadınlar Derneği Başkanı ve aynı zamanda Yunan Barış Derneği Sekretaryası Avukat Eleni Hacıpetro'nun yanı sıra Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler, Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi Başkanı Dr. Erdal Atabek, BANK-SEN Genel Başkanı Metin Denizmen, Barış Derneği Genel Başkanı Mahmut Dikerdem, İGD Genel Başkanı Ahmet Muhtar Sökücü, Maden-İş Sendikası yöneticilerinden Mehmet Karaca ve Kemal Daysal ile bir çok demokratik örgüt ve sendika temsilcisi konuklar arasında yer almıştır.

KONUŞMACILAR VE MESAJLAR

İKD 2. Olağan Genel Kurulu'nun açış konuşmasını yapan Genel Başkan Beria Onger, konuşmasında İKD'nin bir gecekondu semtinde, küçücük bir gecekondu odasında kurulduğunu hatırlatmıştır. Onger daha sonra İKD'nin gelişmesini özetlemiş ve konuşmasında, «İKD, korkak anası olmaktansa, yiğit dulu olmayı yeğleyenlerin örgütüdür» demiştir.

Beria Onger'den sonra söz alan Sovyetler Birliği, Fransa ve Yunanistan'dan gelen konuklar kendi ülkelerindeki kadın hareketi ve kadınların sorunları ve kazanımları hakkında bilgi vermişler ve İKD ile dayanışma dileklerini iletmişlerdir.

Yabancı konuklardan sonra Divan Başkanı yazılı mesajları okumuştur. Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonu'nun mesajı başta olmak üzere kadın örgütlerinden gelen mesajlardan sonra Türkiye Komünist Partisi (TKP) Merkez Komitesi'nin mesajı okunmuştur.

TKP Merkez Komitesi mesajında aynen şöyle denmiştir:

«Değerli İKD'li delegeler, Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, Kongrenizi en candan duygularla selamlar. Kadınlar toplumumuzda tüm yaşayanların yarısıdır. Türkiye'de bugünkü sömürü düzeninde, burjuva toplumunda kadınların, özellikle işçi, emekçi kadınların yaşamı iki kat bir ezgi altında sürüyor. Cumhuriyetin kurulmasıyla Türkiye kadını, ötedenberi süregiden ağır baskılardan kurtulma özlemine kavuşacağını sandı. Ama, sosyalizme yönelik demokratik bir devrim gerçekleşmediği için, burjuvazi böylesine bir gelişmenin karşısında durduğu için, bütün halkımız gibi kadınlar da gerçek özgürlüğe, sosyal kurtuluşa ulaşamadılar. Elde ettikleri bazı özgürlükleri de işbirlikçi büyük burjuvazi geriye almıştır. Yobazlık, kara gericilik, din sömürüsü yeniden [illegible] gericiler, faşistler yeniden onun üzerine çullanıyor.

İlerici Kadınlar Derneği, işte bu doyumsuz düzene karşı [illegible] zor koşullar altında çetin bir savaş veriyor. İKD'nin kuruluşuyla milyonlar için bir umut, bir savaş kaynağı [illegible] Genç kadın yığınlarını [illegible] altında toplamak yolunda olan İKD, toplumun her alanında eşit haklar için, işçi sınıfının yanında [illegible] «Analar doğurur, faşistler öldürür», «Analar doğurur, emperyalistler, işbirlikçiler, Kore'lere, Kıbrıs'lara, top ağzına sürer» diyen kadınlarımız, «Evlat acısına son!» belgisini yükseltiyorlar. Analar, bacılar topraklarımızda Nötron Bombaları, ölüm harmanları istemiyor. Gelinler, kanlı göz yaşları dökmek istemiyor. Kadınlar iş istiyor, hak istiyor, kreş istiyor, barış istiyor, yaşamak istiyor.

İKD böylesi yüce amaçlar için savaştığından ötürü haklı olarak halkımızın sevgisini, saygısını kazanıyor. Yalnız toplumumuzda Türkiye'de değil, uluslararası alanda, savaşta hak ettiği yeri alıyor. İKD'nin bu kongresi, onun yığınsallaşmasında, kadın hareketini birleştirmek çabalarında, işçi sınıfının yanıbaşında eşit haklar, barış, demokrasi, ulusal bağımsızlık ve toplumsal ilerleme savaşımında yeni bir aşama oluşturacaktır.

TKP Merkez Komitesi, Kongre'nize büyük başarılar diler.»

KEMAL TÜRKLER KONUŞUYOR

Daha sonra Türkiye'deki sendikal ve demokratik örgütlerin temsilcilerine söz verilmiştir.

İlk konuşmayı Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler yapmıştır. Türkler uzun konuşmasında tekellere karşı ve sömürüye karşı savaşımın zorunluğunu ve gereğini vurgulamış ve kadın hareketinin bu savaşımdaki vazgeçilmez yerine işaret etmiştir. Kemal Türkler, Ecevit ve Hükümet çevrelerince işçilerden «fedakârlık istemlerine» dikkati çekmiş ve bu isteklerin haksızlığını belirterek işçi sınıfının böylesi istemlere ve dayatmalara boyun eğmeyeceğini söylemiştir.

Kemal Türkler'den sonra BANK-SEN Genel Başkanı Metin Denizmen, İGD Genel Başkanı Ahmet Muhtar Sökücü, Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi Başkanı Erdal Atabek, Barış Derneği Başkanı Mahmut Dikerdem, TÜTED adına Enver Avcı konuşmuşlar ve İKD ile dayanışma dilek ve kararlılıklarını vurgulamışlardır.

Bu arada Divan Başkanlığı Kongreye gelen yazılı mesajları okumaya devam etmiştir. Haber yayına hazırlandığı sırada mesajların okunmasına devam edilmekteydi.

İKD Genel Kurulunda Maden-İş Sendikası adına bir konuşma yapan Genel Başkan Kemal Türkler, kongreyi işçi sınıfının savaşkan üyeleri metalurji işçileri adına coşkuyla selamlamış, ülkemizin ağır bir dönemden geçtiğini kaydederek, faşist hareketin ciddi komplolar hazırladığını, İMF'lerin, NATO'ların, ABD ve Federal Almanya gibi emperyalist ülkelerin ülkemizdeki bunalımları daha da artırdığını belirtmiştir. Türkiye'nin kurtuluş yolunu işçi sınıfımızın gösterdiğini hatırlatan Türkler, bu yolda tüm ulusal güçlerin eylem ve cephe birliğinin önemini vurgulamış, İKD'nin bu yoldaki çabalarını daha da artıracağına ilişkin umudunu dile getirmiştir.

SENDİKALARDAN FEDAKARLIK İSTENEMEZ..

Türkler, konuşmasında, ülkemizin içinde bulunduğu duruma da değinmiş, işbirlikçi tekelci sermayenin, bunalımın faturasını işçi ve emekçi halka ödetmeye çalıştığını belirtmiştir. Türkler konuşmasını şöyle sürdürmüştür: «İşçi sınıfımızın ve ülkemizin çıkarları sermaye ile uzlaşmayı ve yeni fedakârlıklarda bulunmayı değil, büyük sermaye sahiplerinin egemenliğine karşı savaşımı gerektiriyor. Gerici, faşist güçlerin, sol gösterip sağ vuran maocu, bozguncu ve daha bir dizi sorumsuz unsurun bin bir türlü baskısına ve oyununa rağmen 8,5 aylık büyük grev savaşımını başarıya ulaştıran üyelerimiz ve bütünüyle sendikamız sermaye ile uzlaşmaya ve bunun nedenlerine ve sonuçlarına kesinlikle karşıdır. Fiyat ve kira artışları alabildiğine artarken, toplu işten çıkarmalar yoğunlaşırken bir avuç beyzade ve haramzade, işçilerin, emekçilerin sırtından [illegible] yaşarken [illegible] tekelci sermayenin kârlarını sınırlayarak işçilerin gelir düzeyini artırmak ve demokratik bir toprak ve tarım reformu yaparak topraksız ve yoksul köylüleri sefaletten kurtarmak, küçük üreticiyi ağanın, aracının, tefecinin elinden kurtarmaktır. Bu yönde adımlar atılmadıkça, fiyat ve kira artışları dondurulup kontrol altına alınmadıkça, yeraltı zenginliklerimiz ve dış ticaret üzerindeki yağma ve vurgunu önleyici önlemler alınmadıkça gerçekten işçiden yana olan hiç bir sendikanın, hiçbir işçinin fedakârlıkta bulunması beklenemez.»

Türkler, konuşmasının son bölümünde, 1 Mayıs sonrasında İKD'ye yapılan saldırıları nefretle karşıladıklarını belirtmiş, İKD'nin 3 yıllık savaşım sürecinde, gerek üye tabanının niteliğini, gerekse yayınları ve diğer çalışmalarıyla Türkiye kadın hareketini temsil yetkisine hak kazandığını fazlasıyla gösterdiğini söylemiştir.

Bayrağa saygı örtüsü altında sömürü zorbalığını gizlemeye çalışanları da sert bir dille eleştiren Kemal Türkler, bunların EMEĞE SAYGI'yı da öğreneceklerini belirtmiş, «Yıllardır ülkeyi sahipsiz sanarak sömürenler mirasyedi gibi tüm değerleri har vurup harman savuranlar, yabancılara peşkeş çekenler, ülkenin gerçek sahipleri olan emekçi halkımız bilinçlendikçe yavuz hırsız örneği çığırtkanlıklarını arttırıyorlar» diyerek işçi sınıfının ve emekçi halkımızın bağımsızlık, barış ve demokrasi yaşamı ile sömürücülere Bayrağa Saygı'nın nasıl olması gerektiğini öğrettiğini söylemiş, İKD'nin 2 nci Kongresinde çalışmalarında başarılar dileyerek sözlerini tamamlamıştır.

Beritanlılar Bingöl'de üç kişinin öldürülmesini kınadılar

DİYARBAKIR (THA)

Bir süre önce Bingöl'ün Ilıcal Bucağına bağlı Yenibaşlar Köyünde üç kardeşin Jandarma Karakol Komutanı Assubay tarafından otomatik silahla taranarak öldürülmesini kınayan Beritanlar Kooperatifi Başkanı Ali Yazıcı, «Ağalar ve onların işbirlikçileri, kendi düzenlerini sürdürmek için bu olayların çıkmasından yarar ummaktadırlar» demiştir.

Bingöl'deki olayla ilgili basına [illegible] Beritanlılar [illegible] kanı [illegible] Ilıcal [illegible] Köyü [illegible] halkı [illegible] arası [illegible] nakaşası [illegible] cak, köy h[illegible] dürm[illegible] şekilde [illegible] müştür.

Ankara'da ekmek çıkartmayan 175 fırın süresiz kapatıldı

★ DALOKAY, ALİ DİNÇER'İN İZLEDİĞİ YOLU «YANLIŞ» OLARAK NİTELEDİ VE EKMEĞİN KAMULAŞTIRILMASINI İSTEDİ

ANKARA (ANKA)

Ankara Belediye Zabıtası ekipleri önceki gece fırınlarda yaptıkları kontrollar sırasında çalışmayan 175 fırını süresiz olarak kapatmışlardır.

Zabıta Müdürü Turgut Balta çalışmakta olan 25 fırın bulunduğunu, ancak bunların ürettikleri ekmeklerin yetmeyeceğinin gözönünde bulundurularak çevre illerden ekmek getirilmeye devam edildiğini açıklamıştır.

Turgut Balta konuyla ilgili olarak şunları söylemiştir: «Zabıta ekiplerimizin yaptıkları kontrollarda 175 fırının çeşitli bahaneler uydurarak çalışmadıkları görülmüş ve bu fırınlar ekiplerimiz tarafından süresiz olarak kapatılmıştır. Diğer çalışmakta olan 25 fırın ise üretime devam etmektedir.»

Bu arada Ankara eski Belediye Başkanı Vedat Dalokay ise Dinçer'in izlediği yolu «yanlış» olarak nitelendirmiş ve fırın işvereni ile sendika arasına belediyenin girmesinin doğru olmadığını öne sürmüştür.

Gromiko

(Baştarafı 1. Sayfa'da) SSCB'nin barış ve detant politikasına sadakati konusunda hiçbir kuşkuya artık yer kalmadığını ifade etmişlerdir.

Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Andrei Gromiko ise, ABD Başkanı Carter ve Dışişleri Bakanı Vance ile yaptığı görüşmeden sonra yaptığı açıklamada, SALT anlaşmasının yenilenmesi konusunda bazı ilerlemeler daha kaydedildiğini belirtmiş, «Stratejik Silahların Sınırlandırılması Anlaşmasını tıpkı bir ev gibi, tuğla tuğla örüyoruz» demiştir.

Öteyandan 2'nci SALT anlaşmasının Sovyetler Birliği Devlet Başkanı ve Komünist Partisi Birinci Sekreteri Leonid Brejnev ile ABD Başkanı Carter tarafından muhtemelen yaz sonuna doğru imzalanma olanağının bulunduğu bildirilmektedir.

GROMİKO'NUN KONUŞMASI YANKILAR UYANDIRDI

Gromiko'nun Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Özel Silahsızlanma Toplantısında SSCB adına yaptığı konuşma yankılar uyandırmaya devam etmektedir. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim'ın temsilcisi, dün yaptığı açıklamada, Gromiko'nun konuşmasının son derece olumlu olduğunu söylemiş ve Sovyetler Birliği'nin BM'e sunduğu «Silahsızlanma Yarışının Durdurulma sının Yolları» belgesinde, çağımızın en önemli sorunu olan silahsızlanma sorununa yapıcı bir biçimde yaklaştığını açıklamıştır.

Federal Almanya Başbakanı Schmidt de, Gromiko'nun konuşmasının derin bir anlam taşıdığını ve çok geniş kapsamlı olduğunu söylemiştir. Schmidt, Gromiko'nun konuşmasına derin bir dikkat gösterilmesi ve ciddi bir biçimde incelenmesi gerektiğini söylemiştir.

Bu arada BM Silahsızlanma Toplantısında bir konuşma yapan Çekoslovakya Dışişleri Bakanı, Nötron Bombasının yasaklanmasını istemiş ve Dünya Silahsızlanma Konferansı yapılması önerisini desteklediğini söylemiştir. Çekoslovakya Dışişleri Bakanı, ABD'nin Nötron Bombasının üretimine geçmesi durumunda, silahlanma yarışının yeni bir aşamaya gireceğini ve dünya barışının ciddi bir tehlike ile karşılaşacağını belirtmiştir.

Arap Birliği temsilcisi de SSCB'nin önerilerinin mantıklı ve uygulanabilir olduğunu belirtmiş, Meksika ve Angola sözcüleri de SSCB'nin silahsızlanma konusundaki çabalarını yapıcı, pratikte uygulanabilir önerilerle dolu olduğunu ve bunun SSCB'nin barış ve detant kararlılığının bir kanıtı olduğunu söylemişlerdir.

Siyasal gözlemciler, şimdi tüm gözlerin ABD'ye çevrildiğini belirtmektedirler.

Seydişehir TEK Gaz Tribünlerinin çalışması engelleniyor

SEYDİŞEHİR, (İSTA)

Seydişehir TEK Gaz Tribünler 5. grubunda müdür ve bazı mühendislerin önlem almaması revizyondan geçirilmemesi üzerine tribün kanatlarının parçalanması milyonlarca lira zarara neden olmuştur.

Enerji üretiminin büyük ölçüde aksamasına neden olacağı belirtilen parçalanma nedeniyle, bazı gruplarda da üretim yapılmadığı bildirilen, mühendis ve müdürlerin MHP ve AP yanlısı kişiler olduğu öğrenilmiştir.

Günde 100.000 liralık zarara neden olan parçalanmanın getirdiği olumsuzlukları aşmak için ne gibi çabalar gösterildiği yetkililer tarafından açıklanmamıştır.

Ertuğrul

(Baştarafı 1. Sayfa'da) yapacağı fedakârlığa karşılık Türkiye'nin bağımsızlığını sağlam ekonomik güvencelere kavuşturmak, haksız kazanç kapılarını kapamak, gelir dağılımındaki adaletsizlikleri gidermek ve kamu kesiminde verimli işletmecilik kurallarını yerleştirmek işçinin yönetime katılması sağlanırsa işçi yaptığı fedakârlıktan şikayetçi olmayacaktır» demiştir.

Büyük sermayenin tanınmış isimlerinden Ertuğrul Soysal da yaptığı açıklamada, Türkiye'de maliyetlerde emek payının AET ülkelerini çoktan geçtiğini öne sürmüş, «Toplusözleşme düzenini değiştirmek isteyen yoktur. Baskı, terör, eylem ve zorbalıkla hak alma adı altında toplusözleşme yapılması iş barışı mıdır?» şeklinde konuşmuştur. Soysal, hem ücretlerin hem de fiyatların kontrol edilmesini gerçekçi ve akılcı bir çözüm olarak gördüğünü ifade ettiği konuşmasında İngiltere'den, ABD'den ve İskandinav ülkelerinden örnekler vermiştir. Soysal, Ecevit-Tunç görüşmesine ilişkin olarak da şunları söylemiştir:

«Ecevit-Tunç görüşmesinden sonra basında Halil Tunç'un 1976 yılı gelir düzeyinden sözettiği ve buna razı olduğu yazıldı. Ücretlerin 1976 yılına göre ayarlanması halinde toplusözleşmelerdeki artış, 1976 yılından beri gözlenen fiyat artışlarına eşit olacaktı. Eğer Ecevit'ten başka Başbakan Yardımcısı Orhan Eyüboğlu, Devlet Bakanı Hikmet Çetin, Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu ile Çalışma Bakanı Bahir Ersoy'un katıldığı Ecevit-Tunç görüşmesinde bu konuda da anlaşma sağlanmış ise, Ecevit'in toplusözleşme düzenine getirmek istediği yeni düzenle ilgili bütün temel sorunları çözmüş olduğu söylenebilirdi.»

Yeni bin liralık banknotlar bugün piyasaya çıkıyor

ANKARA, (ANKA)

Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası bu sabahdan itibaren yeni bin liralık banknot çıkaracaktır. Bu arada 25 yıl önce çıkartılan eski tip bin liralık banknotlar da yeniden tedavüle sürülecektir.

Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasının bu sabahtan itibaren tedavüle çıkaracağı yeni bin liralık banknotların ön yüzünde de mavi rengin hakim bulunduğu, ön yüzde Atatürk'ün portresi, arka yüzünde ise İstanbul Boğaziçi ve Boğaz Köprüsü'nün resmi bulunduğu bildirilmiştir.

SAHİBİ
POLİTİKA Basım Yayın A.Ş. adına
KEMAL TÜRKLER

Genel Yayın Müdürü: AYDIN ENGİN
Müessese Müdürü: HALUK YETİŞ

Yazı İşleri Müdürü: AYDIN ŞENESEN
Teknik Yönetmen: YAVUZ KÖSEMEN
Ankara Temsilciliği: İSTA (SÜLEYMAN COŞKUN)

DİZGİ: Politika Basım Yayın A.Ş. Tipo Tesisleri
BASKI: Asya Gazetecilik ve Neşriyat Ltd.Şti.Matbaası
ANKARA BASKISI: Yenigün Gazetesi Matbaası

Abone koşulları:
Yurt içi Yıllık 750 TL - 6 aylık 400 TL - 3 aylık 200 TL
Yurt dışı Yıllık 900 TL - 6 aylık 500 TL - 3 aylık 250 TL
Avrupa uçak farkı olarak her sayı için 6.50 TL ek ücret alınır

İLAN TARİFESİ:
Bütün Türkiye ve Avrupa sütun santimi 200 TL
İstanbul Baskısı 100 TL Yayın İlanları 50 TL

ARJANTİN-78'İN NAKLEN YAYIN TARİHLERİ BELLİ OLDU...

Önümüzdeki hafta içinde Arjantin'de başlayacak olan Dünya Kupası 78 maçları için şampiyonaya katılacak tüm ülkelerin takımları hazırlıklarını yoğun bir şekilde sürdürüyor. Bilindiği gibi yıllardır Arjantin'de hükmünü sürdüren gerici askeri Cunta Hükümeti emekçi halkın sırtından topladığı milyonlarca dolar ile faşizmin pisliğini örtmeye çalışmış, bu milyonlarla dünya kupasının gerçekleştirileceği stadyumlar yaptırmış, dünyanın dört bir yanından Arjantin'e gelecek olan insanlara ülkeyi güzel, «tertemiz» gösterebilmek için su gibi para harcamıştı. Bu arada Arjantin'deki gerici askeri rejimin insan haklarını çiğnediğini ileri süren çeşitli uluslararası kurı Dünya Kupası maçlarının bu yönünü · vurguluyor.

Öteyandan ülkemizde de naklen yayınlanacak olan Dünya Kupası maçlarının naklen yayın tarihleri ve saatleri belli olmuştur. TRT yetkilileri tarafından yapılan açıklamaya göre naklen yayın programı şöyledir:

1 HAZİRAN PERŞEMBE:
19.50-20.50 Açılış Töreni
21.00-22.50 Batı Almanya-Polonya

2 HAZİRAN CUMA:
19.40-21.30 Fransa-İtalya
21.10-23.00 Arjantin-Macaristan

3 HAZİRAN CUMARTESİ:
19.40-21.30 İspanya-Avusturya
22.40-00.30 Peru-İskoçya

Alınmayan maçlar: İsveç-Brezilya ve İran-Hollanda

6 HAZİRAN SALI:
19.40-21.30 İtalya-Macaristan
22.40-00.30 Meksika-Batı Almanya

7 HAZİRAN ÇARŞAMBA:
19.40-21.30 Brezilya-İspanya
22.40-00.30 Hollanda-Peru

10 HAZİRAN CUMARTESİ:
19.40-21.30 Fransa-Macaristan
21.10-23.00 İtalya-Arjantin

11 HAZİRAN PAZAR:
19.40-21.30 Brezilya-Avusturya
22.40-00.30 İskoçya-Hollanda

İkinci tur maçları ise ilk elemelerden sonra aşağıdaki tarih ve saatlerde ekranlarımıza gelecek.

14 HAZİRAN ÇARŞAMBA:
19.40-21.30
22.40-00.30

18 HAZİRAN PAZAR:
19.40-21.30
22.40-00.30

21 HAZİRAN ÇARŞAMBA:
19.40-21.30
22.40-00.30

24 HAZİRAN CUMARTESİ:
20.55-22.50 Üçüncülük maçı

25 HAZİRAN PAZAR:
20.50-22.50 Final maçı

27 HAZİRAN SALI:
20.50-22.50 Final ilk maçta uzatmaya rağmen şampiyon belli olmadığı takdirde.

Politika'da radyo * televizyon

BIZE ÖYLE BIR TELEVIZYON GEREKLI KI...

Oğuz Makal

RADYO-TV YAZILARI

Geçtiğimiz haftalardaki bir yazımızda İstanbul Şehir Tiyatrosu'nda (Deneme Sahnesi) sahneye konularak Brecht'in **«Cesaret Ana ve Çocukları»** adlı oyununun TV'de gösterilmesini dilemiştik.

Doğrusunu söylemek gerekirse Brecht'in oyunlarının TV'de gösterileceğini hiç mi hiç ummuyorduk. O yüzden de yazımızda bu konu yalnızca bir dilek olarak kalmıştı.

Beş altı gün önce Tepebaşı Deneme Sahnesi önünde bir TV naklen yayın aracı görünce oldukça şaşırdık. Şaşırmanın ötesinde, sevindik. Öğrendik ki, TV tiyatro dairesi Brecht'in bu çok özgün ve önemli oyununu banta çekiyordu. Önümüzdeki aylar içinde de **«Cesaret Ana ve Çocukları»** TV'de gösterilecekti.

Söz Brecht'ten açılmışken, TRT'nin bir başka girişiminden de okurları bilgilendirmekte yarar var. Cannes'de yapılan TV filmleri pazarına katılan beş kişilik TRT ekibi, ilginç diziler ve filmler satın aldı. Satın aldıklarının içinde Brecht'in iki oyunu da var. Umarız en kısa sürede bu iki oyun ekrana gelir, gösterilir.

Özellikle **«Cesaret Ana ve Çocukları»**nı görme olanağı bulamayanlarca ve görmeyen geniş emekçi yığınlarca, sözkonusu oyundan birçok dersler çıkartılacak, çarpıcı içeriğinden etkilenilecektir. Sosyalist gerçekçi yazar Brecht'in tanınması açısından da kuşkusuz bu oyunun ve diğer oyunlarının gösterimi özel bir önem taşıyor. Çünkü, Brecht'in ağzından söyleyecek olursak, **«Bize öyle bir tiyatro gerekli ki, tarihin belli bir döneminde insan ilişkileri alanının onayladığı duyumların, anlayış biçimlerinin ve etkilerin kapılarını açmakla kalmasın, ama doğrudan doğruya bu alanın değiştirilmesine katkıda bulunabilecek düşün ve duygulardan yararlansın, onların oluşmasını sağlasın.»**

Bugüne dek gelişigüzel seçilmiş ve bir ereği olmadan, bir program saptanmadan- çeşitli tiyatro oyunlarıyla karşı-karşıya bırakılmış izleyiciyi gözönünde tutarsak, Brecht oyunları, yazının, düşüncenin, tiyatronun gücünü gösterecektir izleyiciye.

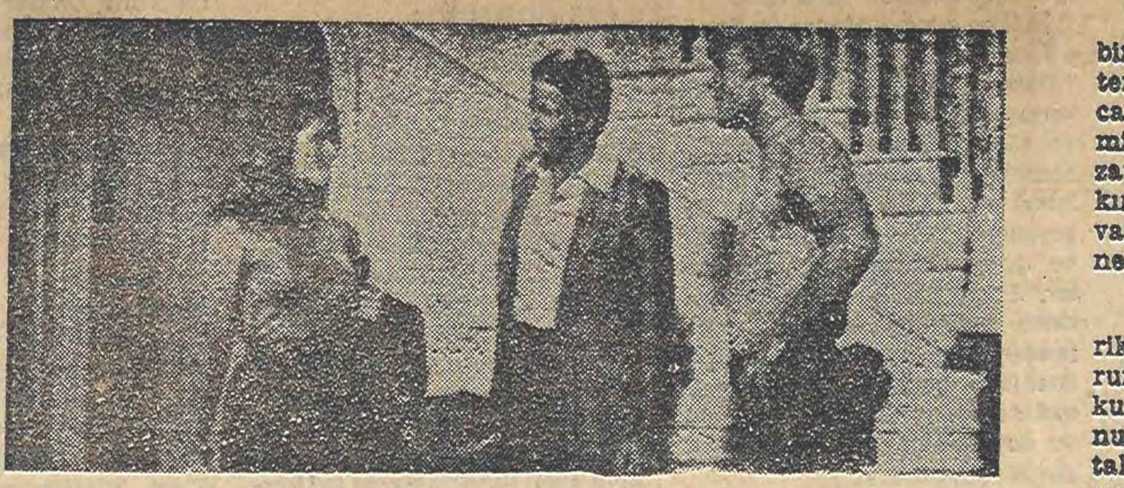
TV tiyatro şubesi yalnızca bu eylemleriyle kalmıyor. Atilla İlhan'ın **«Kurtlar Sofrası»** adlı romanını ve başka yazarların yapıtlarını da TV dizisi yapmak için girşimler bulunuyor.

TV tiyatro şubesinin bu girişimlerinin yanı sıra, TV Daire Başkanlığı, Genel Müdürlük ve Dışişleri Bakanlığı'nın izniyle komşu ülkelere mektup yazarak, ortak yapım konusunda birlikte çalışmak istediklerini duyurdular. Gelen yanıtlar oldukça ilginçti. Başta Bulgaristan olmak üzere, Yunanistan, Avusturya, Belçika birlikte çalışmalar yapabileceklerini söylüyordu. Uzun yıllardır kendi içine kapanmış, yalnızca ABD kaynaklı dizi filmler satın almış bir TV için, gerçekten bu girişim, girişim kadar gelen yanıtlar önem taşıyordu.

Komşularımızla, sosyalist ülkelerle dostluğun, kültür alanında nasıl yararlı ve yapıcı bir işbirliği doğurabileceğine TV'nin bu son girişimi açık bir örnektir.

Dileriz ki TRT, yıllardır sürdürülen ABD etkili yayıncılık programını yeniden gözden geçirir, komşularımızla, sosyalist ülkelerle özgün, halkçı, tutarlı, eğitici programlar, filmler alış verişine, ortak program, film yapım eylemlerine bir an önce, somut bir biçimde girişir. Karşılıklı yazışmalar ve söyleşileri «program ve filmler» üretimi biçiminde hayata geçirir.

Amerikan patentli diziler biterken...

«Zengin ve Yoksul»dan...

Bu hafta MUTSUZLAR adlı dizi bitiyor. Yine olaylar birbirini izliyor, bu bölümde de. Dankın öldürülmek istenirken paçayı zorla kurtaracak, kiralık katil yakalanacak, Baylır'ın ölümündeki esrar perdesi aralanacak ve de milyonlarca dolar içinde mutluluğu bulamayan dizideki zavallı (!) insanların derdine düşüp, dünyada savaş kışkırtıcılığı, emperyalist yayılmacılık, halkların soyup soğana çevrilmesi üstüne kurulu kapitalist sömürü düzenine bu yaratıklar adına ağıt yakmamız istenecek.

Aslında Türkiye'de otuz küsur milyon insan bir Amerikan Bankasının başına kimin getirilmesi gerektiği sorununu çözümlemek gayreti içinde, düşünmek yetilerini kulanmamaya koşullandırılıyorlar. Uluslararası Para Fonu (IMF) ile, Dünya Bankası ile, şunuyla bunuyla kapitalist sistem içindeki halkların imiğine çullanan mali sermaye daha dün ülkemizde beşe aldığımızı onbeşe almaya zorladığı şu günlerde yine kendi televizyonumuzdan milyonlarca seyirciye Amerikan Televizyon yapımcılarının eliyle sesleniyor ve bize bir bankacının özel hayatını anlatarak özel hayatlarında ortaya çıkan sorunlara çözüm bulmak için kafa yormamızı sağlıyor.

«Mutsuzlar»dan...

Ve Mutsuzlar 32 kısım tekmili ayrı ayrı yayınlanıp bitiyor bu hafta.

Evet ZENGİN VE YOKSUL da bitmek üzere. Bu hafta 29. bölümünü izleyeceğiz dizinin. Haftadan Seçmelerde de belirttiğimiz gibi bu bölümünde Senatör, Cordeş hakkında araştırma açabilmek için senato alt komisyonu toplanır, Falconetti'nin çevresinde ağ daralmaya başlar ve eline silahı kapan Falconetti'nin peşine düşer. Yani tüm parlamento yolsuzluklarından, kapitalist toplumda demokrasinin bir kılıftan öteye gitmediği sergilendikten sonra kabak Falconetti'nin başında patlayacağa benziyor. Burada yine Amerikan yapımcı firmalarının ince yutturmacalarını açıkça görmek mümkün. Yani, hayatta varolan çelişkiyi göstermek yerine, olağandışı, gerçekte olmayacak şekilde, yalnız kötülükle donanmış bir yaratığı ortaya çıkarıp asıl çelişkinin bu adamla toplum arasında varoldu ğu yutturmacası.

TV FILMLERI VE ÇOCUKLARIMIZ

Erhan Ekici

Her akşam saat 19.00'da çoluk çocuk geçiyoruz TV karşısına, aralıksız kapanışa kadar seyrediyoruz. Önümüze ne gelirse. Çünkü tek eğlencemiz bizim bu. Pahalı olduğu için ve gidiş geliş yol parası da eklendiği için sinemalara gidemiyoruz. Hele de tiyatrolara hiç... Program ayrımı da yapamıyoruz. Çünkü tüm ailece kış günleri bir tek odada oturuyoruz. Isınma işini başka türlü halletme olanağımız yok. Herkesin beğendiği bir program var. Kimimiz çocukların programlarını, kimimiz haberleri, kimimiz belgeselleri, kimimiz dizi filmleri ve de müzik programlarını.. Derken kapanmaz oluyor TV bitene kadar. Büyük çoğunluğumuz bu durumdayız. Biz büyükler bazen eleştirici bir gözle izliyoruz bu programları, ya küçükler..? Onlar ne, nasıl verilirse öylece kapıyorlar.

Okulda sordum öğrencilerime. Orta ikinci ve üçüncü sınıflara. Konumuz TV filmleri. Kim hangi filmleri beğeniyor, niçin beğeniyor dedim. Bütün sınıf parmak kaldırıyor. Herkesin beğendiği bir ya da birkaç dizi ya da film var. Hepsi hoşlanıyor. Nedenini pek iyi bilmeden. Hoşça zaman geçirttiği için. Kimisi filmlerin kahramanlarını taklit ettiler. Kimisi en olmaz yanı beğendi. Kimisi diziyi baştan sona anlatacak kadar iyi izlemiş. Kimisi azıcık kuşkulandı benim soruş biçimimden, mimiklerimden. Derken sözalanlar eleştirmeye başladılar. Birisi «Acemiler» dizisinin bir bölümünde hristiyanlık propagandası yapıldığına değindi ve şöyle dedi:

— Öğretmenim, dizinin bu bölümünde film kahramanlarından birinin kızkardeşi kolejden ayrılarak bir manastıra rahibe olmak için ağabeysinin de bulunduğu kente gelir. Başından geçen bir olaydan sonra bile rahibelik yolları kapanmaz. Ama bu arada bir güzel hristiyanlık propagandası yapılır. Bence bu bölüm gösterilmemeliydi.

(Ne demeli, ülkemizde dini siyasete alet edenlere karşı geldiğimiz bir dönemde bir yabancı dizinin aynı işi yapmasına çocuklar bile karşı gelir elbet.)

Bir başka öğrenci de çocuklar için sunulan «Heidi» çizgi film dizisi için şöyle diyordu:

— Öğretmenim, Heidi akıllı bir kız. Dağlarda büyümüş. Öyle karışanı, görüşeni yok pek. Büyükbaba alabildiğine serbest bırakmış küçük kızı. Kız özgür dağ başında. Ama büyük kente inmek zorunda bırakılınca yadırgar uygarlığı. Bu doğal öğretmenim. Evet de benim diyeceğim yapımcı işi uygarlık düşmanlığına kadar götürmüş. Heidi hep dağları özler. Hiçbir gün ve hiçbir şeyiyle uygar hayata uyamaz. Oysa akıllı bir kız. Duygulu bir kız. Onun oraya da uyması daha olumlu olmaz mıydı. İlle de ilkel yaşama özenti niye. Uygarlık kötümü bu kadar. Bence kötü yönleri düzeltilebilir. Ama dağda yaşamaktan yine de iyidir. (Gaye böyle diyordu Heidi için. Onaylamaktan başka birşey yapılamaz ki..)

— Buyur Gürkan, söz senin:

— Öğretmenim, ben de Kung-Fu dizisine değineceğim. Bence Keyn bir gerizekâlı gibi. Nereden mi anladım öğretmenim. Çünkü bütün yeni olaylar karşısında afallıyor. Hep geri dönüşlerle öğrencilik yıllarına ve özellikle «Hoca»sının düşüncelerine sığınıyor. Onun dediklerini aynen yapıyor. Kendisi hiç düşünmüyor. Bence burada, kendi aklını kullanma ya da ezbercilik iyidir gibi birşey denmek isteniyor. Ya da sakın büyüklerinizin sözünden çıkmayın.

— Öğretmenim, ben de aynı dizinin bir başka yanına bakıyorum. Keyn son derece sabırlı. Kötü adamlar ona öyle şeyler yapıyorlar ki, asla karşı çıkmıyor, kendini savunmuyor. Hep iyilikle, yumuşaklıkla akılla halletmek istiyor sorunları. Ama hepsinin sonunda da dövüşerek hallediyor. Yani sonunda yine dayak var. Hem de Çin sporuyla. Bence burası çok saçma..

(Öğrencinin gözlemiyle şu özdeyiş nasıl da uyuşuyor: **«Nush ile yola gelmeyeni etmeli tekdir, tekdir ile adam olmayanın hakkı kötektir.»** Tam egemen çevrelerin felsefesi değil mi?)

— Öğretmenim, öğretmenim.. Ali aynen Bozli gibi konuşuyor..

— Pekiyi Çarlinin Melekleri»ne ne dersiniz?

— Bence Çarli çok ahlaksız öğretmenim. Her yeni emirler verişinde bir kadınla gözüküyor. Hem de nasıl kadınlarla.. Melekler de biliyor bunu. Kızları en zor işe koşuyor. Kendisi bedavadan kimlerle yaşıyor. Kötü bir örnek öğretmenim. (Eh.. bedavadan kazanan herkes gibi Çarli. Başkasının sırtından geçinenler gibi..)

— Benim sözünü edeceğim dizi film değil öğretmenim. Türk filmleri. Her hafta saçma bir film var. Hele «Güllü» öğretmenim. İyice saçma. Hem Karadenizlilere hakaret var o filmde. Ben Trabzonluyum. Bizim oralar hiç de öyle değil. Kimse evlenmek için dama çıkmaz. Kedi mi ki dama çıksınlar...

(Ahlak ,ahlak diye helak olanlara çocukların cevabı ne demeli..)

Ey «Acemiler»i, «Yoksul Zengin»i, «Güllü»yü, «Kung-Fu»yu, «Heidi»yi, «Çarli'nin Melekleri»ni, «Küçük Ev»i ve daha nicelerini denetimden geçirenler, büyüklere ve küçüklere, hele de küçüklere yutturanlar. Bu topluma karşı verilecek hesabınız var.. Bize emperyalist eğitimi, idealist felsefeyi ve savaş kışkırtıcılığını devlet organlarıyla en ince biçimde aşılamak isteyenler, artık yutturamıyorsunuz. İyiden, güzelden, barıştan, dostluktan yana filmler istiyoruz sizden. Bunu da başaracağız. Çünkü biz halkız...

HAFTADAN SEÇMELER VE YORUMLAR

29 Mayıs Pazartesi

Haftanın televizyon programı, Sema Coşkun'un sunduğu **EVRENDE İKİ KONU** ile başlıyor. Birinci bölümde yönetmen Halit Refiğ sinema sanatı ve film hazırlanışı üzerine bilgiler verecek. İkinci bölümde Müjdat Gezen'in yazdığı Kuzucuk adlı kitap tanıtılacak. İstanbul'un alınışının 525. yıldönümü nedeniyle hazırlanan **İSTANBUL'UN ALINIŞI**'ndan sonra **HABERLER** yayına giriyor. Çok sesli müzik sanatçısı Hikmet Şimşek'in tanıtılacağı **SANATÇININ DÜNYASI**'nı ise **MUTSUZLAR** adlı dizi izleyecek. Böylece bu Mutsuz Milyonerleri (!) son kez beyazcamda seyretmiş olacağız. Ama televizyon şimdiki yabancı yapım alma politikasını tutarlı bir raya oturtmazsa, daha çok böylesi «Milyoner Melekleri» izleriz. **SPOR** programı saat 21.30'da

30 Mayıs Salı

Çizgi Film **PİNOKYO** yeni serüveniyle beyazcama geliyor. **BİR KONU BİR KONUK** programında Jülide Gülizar izleyicilere Barış Derneği Başkanı Mahmut Dikerdem'le yaptığı söyleşiyi sunuyor. Kısa bir süre içinde barış savaşımında önemli adımlar atan Barış Derneği Başkanı Mahmut Dikerdem eski büyükelçilerimizden. Dikerdem bu programda «Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı» ile ilgili düşüncelerini ve Helsinki Konferansı'ndan sonraki politik durum konusunda açıklamalarda bulunuyor. **BEŞ DAKİKA**'da yer alan konu **HALK DERSANESİ**. Bu küçük oyunda, köylerde kurs açma yolları öğretilip, köy okullarında yalnızca okuma yazma kursları değil, yetişkinler için ilkokul bitirme kurslarına da yer verilebileceği üzerinde duruluyor. **YÜZYILIN OYUNU** dizisinde **Ter Tüccarları** adı altında ünlü antrenörler ilginç yönleriyle beyazcama geliyor. 22.00'de yer alacak **TELEVİZYON OYUNU**'nda senaryosunu Yavuz Özkan'ın yazdığı **Bekleyiş** adlı yapımı izleyeceğiz.

31 Mayıs Çarşamba

HAYVANLARI TANIYALIM adlı çocuk programıyla başlayacak olan yayında **İpekböceği** tanıtılıyor. Daha sonra çizgi film **TONTON AİLESİ** ve **IDIKLA BIDIK**'ın serüvenleri yer alacak. **ACEMİLER** dizisinde ise **Kadınlar da Öldürür** adlı bölüm yayınlanacak. Kadınlar hapishanesinde difteri salgını çıkar, Jill bir doktorla oraya gider. Ancak gelişen olaylar içinde mahkumlar onları rehin olarak alır. **EKONOMİ** programında **Fiyatlar ve Gelirler** adlı bölüm yayına giriyor.

1 Haziran Perşembe

Dünya Futbol Kupası Maçlarının başlaması nedeniyle programda bazı değişiklikler yer alıyor. Televizyon saat 19.00'da **HABERLER**'le başlayacak. Daha sonra **DÜNYA KUPASI NAKLEN YAYINI** ile sürecek olan programda Arjantin'in 11. Dünya Kupasına olan hazırlıkları sergileniyor. Ve ardından da ilk tur maçlarından **Batı Almanya-Polonya** karşılaşmasına sıra gelecek. **ZENGİN VE YOKSUL** dizisinin bugün yayınlanacak olan 29. bölümünde, Senatör Cordeş hakkında araştırma açabilmek için senato alt komisyonu toplanır, Diana da Las Vegas'da gününü gün etmektedir. Billy, Falconetti'nin nerede olduğunu öğrenir ve onu öldürmeğe gider. Vs. vs.

2 Haziran Cuma

Sürekli film **ÇALINAN TAÇ**'ın bugün yayınlanacak ikinci bölümünde, saraya giren yoksul çocuk, saray adetleri karşısında şaşkına döner. Saraydakiler ise prensin hastalandığını düşünerek telaşa kapılırlar. **DÜNYA KUPASI NAKLEN YAYINI**'nda **Fransa-İtalya** karşılaşması var. 21.30'da yayına girecek olan **KADINLARIMIZ** programının ardından izleyeceğimiz **ADA ŞARKILARI**'nda **Suna Batıgün** ile **Zekai Tunca** ekrana geliyor. Anti-Komünist dizi **HANEDANLARIN ÇÖKÜŞÜ**'nde ise **Son Çırpınmalar** adlı bölüm yayınlanacak. Avusturya Veliahtı Franz Ferdinant bağımsızlık istenen Bosna'da yapılacak tatbikatlara gitmekten korkmaktadır. Bu arada kendisine bir suikast yapılacağından da çekinmektedir... 23.10 daki **GÜNE BAKIŞ**'tan sonra yönetmenliğini John Struges'in gerçekleştirdiği ve başrollerini Kirk Douglas. Anthony Quinn ve Carold Jones'in paylaştıkları **Kan Davasının Sonu** adlı filmi izleyeceğiz. Bir kanun adamının karısının genç katilini adalete teslim etmeye çalışması, kanun adamı ile katilin babasının eskiden çok iyi arkadaş olmaları, konuyu ilginçleştiriyor. **Arjantin-Macaristan** karşılaşmasının verileceği **DÜNYA KUPASI NAKLEN YAYINI** ise 21.10 dan itibaren ekrana gelecek.

3 Haziran Cumartesi

LASSİE dizisinin **Mucize** adlı bölümüyle yayına başlayacak olan televizyonda 19.00 da **HABERLER** var. Çocuk oyunu **Oduncunun Çocukları**'nın ikinci ve son bölümünden sonra **DÜNYA KUPASI YAYINI**'nda **İspanya-Avusturya** maçının 1. yarısını izleyeceğiz. 20.30'da **HABERLER**'den sonra söz konusu maçın ikinci yarısı ekrana gelecek. Cemile Kutgün'ün sunduğu ve Seyyal Taner, Esmeray, Selçuk Ural, İzzet Altınmeşe, İbo, Ersan Erdura, Kamil Sönmez, Nizamettin Ariç, Asu Maralman, Hülya Sözer ve Nokta ile Virgül'ün katılacakları **BİZDEN SİZE** programından sonra naklen yayında **Peru-İskoçya** maçını izleyeceğiz.

4 Haziran Pazar

Bugünkü yayın saat 13.00 de **TELE PAZAR — 78** ile başlıyor. **HABERLER**'e değin sürecek olan **TELE PAZAR** ve **TELE SPOR**'dan sonra **BEŞ DAKİKA**'da **Turist Ne Arar** adlı bölüm yayınlanacak. İstanbul Televizyonunca hazırlanan **GİYİM KUŞAM DÜNYASI (4)**'de terzihanede çalışan kızlar terzi Leman hanımdan ücretlerine zam isterler. Ancak... **BASIN TARİHİMİZDE ÇÖKEN BİR İMPARATORLUĞUN ÖYKÜSÜ** adlı dizinin bugün yayınlanacak olan 4. ve son bölümünden sonra ekrana gelecek olan Ahmet Haşim'i anma programında İzmir Televizyonunca hazırlanan bir yapımı izleyeceğiz. **KLASİK MÜZİK** ile devam edecek olan yayın 23.20'de **GÜNE BAKIŞ** ile sona erecek.